

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.

Pesamezne štev. 10 h.

SLOVENE

Inserati:
Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

Novo ministrstvo.

Pravičnost zahteva, da priznamo baronu Becku nenavadno spretnost v parlamentarni tehniki, občasno vredno potrpežljivost in vstrajnost ter veliko strokovno znanje. Smelo trdimo, da je več storil in dosegel v dveh letih, nego mnogi njegovih prednikov. Samo z volivno reformo si je postavil trajen spomenik v avstrijski zgodovini. Pogodba z Ogrji je deset let visela v zraku kot Damoklejev meč nad monarhijo ter širila razdor med obema državama. Baron Beck je premagal tudi to težavo ter odvalil skalo s parlamentarnega tira. Res je sicer, da nismo bili popolnoma zadovoljni, ne z volivno reformo, še manj pa z nagodbo, prezreti pa ne smemo ovir, s katerimi se je moral boriti baron Beck. Pozabiti tudi ne smemo, da ni najmanjša zasluga barona Becka, ako se je pričelo podržavljenje železnice in da sta na dnevnem redu ljudsko zavarovanje in zboljšanje deželnih financ.

Toda živimo v dobi elektrike, ko se hitro obrabijo najtrdnješi živci. Baron Beck je nekaj časa sigurno balansirал na vrvi med Scilo in Karibdo, dokler ga ni omotica potegnila v politični vrtnec. Omahoval je že od rane letošnje pomladi in le s silo se je otepal na razne strani, ko so se valovi zgrinjali nad njegovo glavo. Zadnja poročila nam naznanjajo njegovo politično smrt.

Že dolgo časa smo opazovali, da raste vedno večja nevolja v krščansko-socialnem taboru. Ko je baron Beck sestavljal drugi svoj kabinet, zahtevali so krščanski socialci v prvi vrsti trgovinski portfelj. Tega niso dosegli. Wahrmondova afera in nemiri na univerzah so netili ogenj razpore in razpada v sedanjem kabinetu. Nemška obstrukcija v češkem deželnem zboru pa je vrgla gorečo bakljo v koalicijsko zgradbo, ki pokoplje v razvalinah sedanjega kabineta. Krona je zahtevala od barona Becka, da zagotovi delavnost drž. zbora. To pa omogoči le koalicija večjih strank, ki se zedinijo za določen delovni program. Koalicijski sistem je v Avstriji edino mogoč, ako nočemo zlesti zopet pod raztrgano streho uradniške vlade ali stati pod kapo § 14. Pa si oglejte večje stran-

ke v zbornici, ki naj tvorijo koalicijo in postavijo koalicijsko vlado! Kaj jih druži in veže za skupne namene? Krščanska ali državna ideja? Pač pa jih razdvaja narodna misel in razdelitveni ključ ministrskih portfeljev. Krščanski socialci zahtevajo vsaj premirje med Čehi in Nemci ter na tej podlagi trdno koalicijsko vlado. Čehi se pritožujejo, da jim Nemci povsod hodijo v škodo. Nemci zopet roté vlado, češ, da mirno gleda, ko Čehi in Slovenci preglasno govorijo na domačem dvorišču. Zmešnjava nad zmešnjavo!

Kocka je padla minoli teden. V sredo so sklenili v Pragi mladočeški zaupniki, da trgovinski minister dr. Fiedler ne preklicuje svoje demisije in da stranka več ne podpira sedanje vlade. Ta radikalni sklep pomeni, da zahtevajo zadoščenje za nemško obstrukcijo, ki je preprečila volivno reformo za češki deželni zbor. Pušča pa odprta vrata v novo koalicijo, ako jim nova vlada ponudi primerne garancije. Češki agrarci so nekaj spravljivejši; češka katol. narodna stranka, katere poslanci so v skupni češki parlamentarni zvezi, ni še označila svojega stališča. Gotovo pa je, da se nobena nova koalicijska vlada ne vzdrži čez prag novega leta proti češki obstrukciji.

Nič ugodnejši za barona Becka ni bil sklep krščanskih socialcev. Odobrili so pač v sredo zvečer koalicijsko idejo, ki pa je izvršljiva in trajna le na podlagi češko-nemške sprave. V tej soglasni izjavi je ost naperjena naravnost proti baronu Becku. Ker je češko-nemška sprava čez noč nemogoča, je tudi »ultimatum« baronu Becku neizvršljiv in sedanjí kabinet pokopan.

V petek je baron Beck poročal vladarju, da so mu od leve in desne prestrigli nit nadaljnih pogajanj. V soboto se je sešel, kakor smo poročali, ministrski svet in sklenil demisijo. Cesar je demisijo sprejel in naročil baronu Bienenrthu sestavo nove vlade. Baron Bienenrth bo nadaljeval svojih prednikov trnjevo pot. On sam baje želi, da ostanejo vsi dosedajni ministri, dokler ni dognano, ali morejo in hočejo skupaj v kabinetu sedeti češki in nemški zaupniki. Baron Bienenrth najde torej iste težave, ki so strmo glavile barona Becka. Ako hoče sestaviti koalicijsko vlado, napraviti mora premirje med Čehi in Nemci. V toliko je stališče barona

Bienenrtha ugodnejše, ker nima nasproti strankam vezanih rok.

Baron Bienenrth je sin generala barona Bienenrtha. Rojen 2. sušca 1863 v Veroni, je stopil v državno službo v štajerskem namestništvu leta 1884., bil leta 1886. poklican v naučno ministrstvo, leta 1899. je postal podpredsednik nižjeavstrijskega deželnega šolskega sveta, 12. septembra 1905. naučni minister, zadnji čas je bil minister za notranje stvari. Mati njegova je bila Šmerlingova hči, soproga njegova je zavedna Hrvatca, v politiki se nagiblje na krščansko-socialno stran. Kateri moške mu bodo tovariši v kabinetu, v trenutku ni še določeno. Skoro gotovo pa se Prašek in Prade ne povrta v novi kabinet. Dr. Gessmanna utegne zamenjati dr. Weiskirchner. Dr. Gessmann je sedaj prvi krščansko-socialni organizator in agitator, in kot tak more svoji stranki več koristiti, nego kot minister.

Govori se tudi, da sedanji poljedelski minister dr. Ebenhoch postane predsednik zbornice. Kakor ustvarjen je za to mesto, vendar bi ga mnogi agrarci neradi pogrešali v poljedelskem ministrstvu. Med ministrskimi kandidati so dalje princ Liechtenstein, dr. Sylvester, dr. Schreiner, grof Thun, dr. Hruban in drugi.

Mnenja raznih politikov.

Dr. Matuš.

Znani staročeški politik in član gosposke zbornice dr. Matuš izjavlja v listu »Union«: »V sedanjih razmerah je skoraj eno in isto, ako dobimo parlamentarno vlado ali uradniško ministrstvo. Ne gre za osebe, ampak za stvar. Meni se zdi, da bi bilo z ozirom na pravne zahteve dežel in narodov sedaj uradniško kot prehodno ministrstvo umestnejše, ako je sedve sestavljeno iz nepristranskih in izkušanih mož. Ključ bodoče situacije je, kakor že dolgo, na Češkem. Le taka vlada ima pravico do priznanja in daljšega obstanka, katera omogoči znosno politično in narodno skupno življenje obeh narodov.«

Dr. Škarda.

Član gosposke zbornice in načelnik mladočeškega izvrševalnega odbora dr. Škarda izjavlja: »Stališče naše stranke je znano. Njen sklep dovoljuje vsako taktiko, ki more koristiti češkemu narodu. V novo

ministrstvo bi mogli naši zaupniki vstopiti le tedaj, ako bi koalicijske stranke določile jasen program. Na vsak način pa bi moral preje »Narodni klub« določiti razmerje do nove vlade, da morejo potem združene češke stranke na Dunaju enotno postopati. Sestava novega parlamentarnega ministrstva pa bode sploh jako težavna, zato uradniško ministrstvo ni še izključeno. V uradniškem ministrstvu pa bi češki narod moral dobiti dosedanjó pozicijo, ker je sicer proti sovražnemu značaju kabineta stališče čeških poslancev samo po sebi dano.«

Dr. Masaryk

pa meni, da bi uradniško ministrstvo ne bilo umestno. Vprašanj, kakor je aneksija Bosne, uradniško ministrstvo ne more rešiti. Še manj je sedaj mogoče vladati s § 14, ne glede na ustavne pomisleke.

Češki agrarci.

Stališče čeških agrarcev je označil dež. poslanec Viskovsky z besedami: »Kršč. socialna stranka more le tedaj dobiti večji vpliv v kabinetu, ako ustreže temeljnemu pogojem češke politike na narodnem polju. Nikakor pa bi ne zadoščale samo vladne obljube, ampak koalicijske stranke bi morale skleniti jasen dogovor. Češke stranke so ravno zato tirale do ministrske krize, da se ustvari trdna in jasna podlaga novi koalicijski vladi. Uradniško ministrstvo pa ne reši krize in bi bilo le za silo prehodno.«

Češko časopisje

soglaša v tem, da češke stranke brez gotovih garancij ne bodo moge vstopiti v novo koalicijsko večino.

Nemški radikalci.

Včeraj so na shodu v Češki Lipi govorili nemško-radikalni poslanci Wolf, Kraus in Schlegel. Poslanec Wolf je najprvo govoril o dogodkih v češkem deželnem zboru. Nemci niso pričeli obstrukcije zaradi nemškega aktuarja, ampak zaradi »krivic«, ki jih morajo prenašati zadnja leta. Wolf pa ni vedel naštetih nobenih krivic, pač pa je izrazil strah pred splošno in enako volivno pravico za dež. zbor. Po tem načrtu bi soc. demokratje nemškim strankam pobrali precej mandatov. Nemci zahtevajo, da se uprava na Češkem razdeli v nemško in češko. Obstrukcija v češkem dež. zboru je dala povod demisi-

LISTEK.

Otok zakladov.

Angleško spisal R. L. Stevenson. Prevel J. M. (Dalje.)

Naslednjega jutra sva se podala on in jaz peš proti »Admirala Benbow« in tamkaj sem našel svojo mater pri dobrem zdravju in dobri volji. Kapitan, ki je bil toliko časa vzrok vseh sitnosti, je odšel tja, kjer hudobneži nehajo povzročati neprimlik. Mirovni sodnik je bil dal vse popraviti in prebarvati gostilniške sobe in znamenje in je dodal tudi nekoliko pohištva — pred vsem krasen naslonjač za mater pri točilni mizi. Najel ji je dečka kot učenca, tako da ne bi pogrešala pomoči za časa moje odsotnosti.

Pri pogledu na tega dečka je bilo, ko sem prvokrat razumel svoj položaj. Do tega trenutka sem vedno mislil samo na dogodke pred seboj in prav nič na dom, ki sem ga zapuščal; sedaj pa, pri pogledu na tega nerodnega tujca, ki je imel ostati mesto mene tukaj pri moji materi, so mi prvič prišle solze v oči. Bojim se, da sem zelo mučil tega dečka; kajti ker ni bil vajen takega dela kot novinec, je bilo na sto-

tine priložnostij, da sem ga popravljaj, ga postavil v stran, in prav nič nisem bil počasi pri iskanju takih prilik.

Noč je minula in naslednjega dne po obedu sva bila Redruth in jaz zopet na nogah in na poti. Poslovil sem se od matere in zaliva, kjer sem živel od svojega rojstva, in od dragega starega »Admirala Benbow« — ker je bil zopet prebarvan, mi ni bil več tako drag. Ena mojih poslednjih misli je bila, da sponašala na kapitana, ki se je tolikokrat sprehajal po obrežju s svojim trioglatim klobukom, svojimi brazgotinastimi lici in svojim starim medenastim daljnogledom. V prihodnjem trenutku sva zavila okoli vogala in moja domačija mi je izginila izpred oči.

Nekako v mraku sva pri gostilni pri »Kralju Juriju« na dobri stopili na poštni voz. Potisnili so me med Redrutha in nekega kipekega starega gospoda, in kljub hitremu grabanju in mrzle mu nočnemu zraku sem moral že prav od prvega početka zadremati in pozneje spati kakor klada, po klancih gori in doli, od postaje do postaje; kajti ko sem se zbudil, se je zgodilo vsled sunka pod rebra, in odprl sem svoje oči ter spoznal, da smo stali pred velikim poslopjem v neki mestni ulici in da je sonce že dolgo sijalo.

»Kje pa smo zdaj?« sem vprašal.

»Bristol,« je rekel Tom. »Stopi doli.«

Mr. Trelawney se je nastanil v neki

krčmi daleč doli na nabrežju, da nadzoruje delo na ladji. Tja smo se morali sedaj podati in naša pot nas je v veliko moje veselje peljala mimo velike množine ladij vsake vrste, vsake velikosti in vseh narodov. Na eni so mornarji pri delu prepevali, na drugi so bili možje v zraku, visoko gori nad svojo glavo, in so viseli na vrveh, ki se mi niso videle debelejšje kakor pajčevina. Akoravno sem vse svoje življenje živel ob morskem obrežju, se mi je zdelo, kakor da ne bi nobi do sedaj nikoli živel pri morju. Vonj smole in soli mi je bil nekaj novega. Videl sem najbolj čudovite ladjine glave, ki so bile vse daleč zonstran oceana. Vrh tega sem videl mnogo starih mornarjev, z uhani v ušesih, z okroglo zavitimi brkami in smolnatimi lasuljami in z njihovo ponosno, okorno mornarsko hojo; in ako bi bil videl ravno toliko kraljev, ne bi mogel biti bolj vesel.

In jaz sam sem šel na morje, na morje v skunerju, z žvižgajočim krmarjem in lasuljastimi pevajočimi mornarji; na morje, namenjen na nek neznan otok in iskat zakopanih zakladov!

Ko sem bil še vedno zatopljen v te radostne sanje, smo naenkrat dospeli pred neko veliko gostilno in našli sodnika Trelawneya, ki je bil oblečen kakor pomorski častnik v modro obleko, in ki je prišel iz vrat s smehljajem na svojem obrazu in z imenitnim posnemanjem mornarske hoje.

»Tukaj ste torej,« je zavpil, »in zdravnik je sinoči prišel iz Londona. Dobro! Ladjina družba je popolna!«

»Oh, gospod,« sem vzkliknil, »kedar pa odrinemo?«

»Odrinemo?« je dejal. »Mi odrinemo jutri!«

VIII. Poglavje.

V gostilni pri »Daljnogledu«.

Ko sem pozajutkoval, mi je izročal mirovni sodnik pismo, naslovljeno na John Silverja v gostilni pri »Daljnogledu«, ter mi je povedal, da bom lahko našel ta kraj, ako pojdem po nabrežju navzgor ter pozorno pazim na majhno gostilno, ki je imela velik medenast daljnogled kot svoje znamenje. Podal sem se na pot nad vse vesel te prilike, ko bom mogel videti še več ladij in mornarjev, in hodil sem skozi veliko množico ljudi in voz in blaga, kajti sedaj je vladalo ravno najbolj živahno življenje v dokih, dokler nisem našel svoje gostilne.

Bil je dovolj prijazen, majhen kraj za zabavo. Znamenje bilo je pred kratkim na novo pobarvano, okna so imela lične rudeče zaves, tla so bila posuta s čistim peskom. Na vsaki strani se je nahajala ena ulica in v obeh odprta vrata, tako da se je moglo dobro videti v veliko, nizko sobo kljub vsem oblakom tobakovega dima.

siji čeških ministrov in nato splošni ministrski krizi. Novo Bienerthovo ministvo bo precej »klerikalno«. Nemško stališče nasproti vsaki novi vladi je odvisno samo od češko-nemškega vprašanja. Ako bo nova vlada odklonila nemške zahteve, bodo jo nemški poslanci odločno pobijali. Enake fraze je drobil tudi poslanec Kraus.

Dijaška maškarada v Pragi.

(Brzjavno poročilo »Slovincu« iz Prage.)

Razn neznatnih napadov je bila večerajšnja nedelja v Pragi mirna, kar je večinoma pripisati obširnimi varnostnim odredbam. Že ob 8. uri zjutraj so močni orožniški oddelki zastražili Příkope in stranske ulice. Kljub hudemu mrazu (8 stopinj R) je bilo tam zbranih mnogo pristašev poslanca Klofača, ki je tudi sam prišel kmalu po desetih med nje. Tudi več drugih čeških poslancev je bilo med množico. Ko so Čehi napadli dva nemška burša v kroju in se je pred nemško kazino zbiralo čedalje več demonstrantov, je dal policijski ravnatelj dvorni svetnik Krika-va Příkope izprazniti in zastražiti. Nekaj vodov orožnikov je potiskalo ljudstvo s Příkopov in sosednih ulic, pri čemur so se vršili burni spopadi med množico in orožniki ter redarji. Nek nemški burš je bil tepen; policija ga je rešila, da se mu ni slabše godilo. Nekaj buršev je hotelo od zadaj v kazino. Tudi ti so bili napadeni. Na to je opozoril poslanec dr. Eppinger policijskega ravnatelja, ki je izdal še strožja povelja, da se mora vsako zbiranje ljudstva v notranjem mestu preprečiti.

Med tem so v kazinu zborovali nemški dijaki. Govoril je prorektor prof. dr. Sauer, ki je obljubil, da se bo profesorski kolegij z vso energijo zavzel za pravice nemškega dijaštva. Na to so dijaki sklenili, da se podajo na vseučilišče, kar so tudi storili. V izprevodu je bilo kakih 1200 študentov, na čelu jim neizogibni član gosposke zbornice dr. Eppinger, prof. Bachmann in več drugih profesorjev in poslancev.

V Karolinu (na vseučilišču) so dijaki sklenili oster protest, da jim Čehi še vedno kratijo pravice in jih napadajo. Zapeli so »Gaudamus« ter se vrnili v izprevodu pred kazino, kjer so se razšli. Proti demonstrativnemu romanju nemških buršev je protestiral poslanec Čech, a ni opravil ničesar. Nekaj čeških demonstrantov so za časa dijaškega izprevida aretirali, ker so se upirali policiji in nemške burše napadali.

Popoldne in zvečer je bilo vse mirno. Orožništvo in redarstvo se je že ob dveh podalo v svoja bivališča, le pred nemškimi javnimi poslopji so še ostale straže.

Koroški deželni zbor zaključen.

V soboto ob štirih popoldne je bilo zaključeno četrto zasedanje devete periode koroškega deželnega zbora. To zasedanje je bilo velepomembno; nemški narodovci so zvarili predlogo deželnega kulturnega sveta, s katero bi onemogočili gospodarski razvoj med Slovenci in nemškimi krščanskimi socialci. Ker predloga izključuje slovenski jezik kot razpravni jezik bodočega koroškega deželnega kulturnega sveta popolnoma in torej nasprotuje temeljnim postavam avstrijskega zakonika, se pričakuje, da take postavbe cesar ne bo potrdil. Celo deželni predsednik baron Hein je pri tozadevni debati nacionalcem namignil, pa ga niso marali razumeti. V prejšnjem zasedanju so vložili krščanski socialci Krampl in tovariši predlog za spremembo dosedanjega deželnega volivnega reda, ki je zastarel; približno sto veleposestnikov voli sedaj 10 poslancev, trgovska zbornica, sestoječa iz 25 volivcev kar tri, 56.000 kmetskih volivcev pa le 15. Vsakdo bi bil pričakoval, da se bodo potegovali v deželnem zboru vsaj kmetski poslanci za pomnoženje kmetskih mandatov. Pravno-politični odsek je poročal še-le zadnji dan v zasedanju o tozadevnem predlogu poslanca Krampla in tovarišev in proti trem glasom je bil sprejet odsek predlog, da se topot volivni red naj ne spremeni. Poročal je o tem predlogu zastopnik kmetskega volivnega okraja, poslanec Orasch, ki ga je letos posadila raz županski stolček pri vročih občinskih volitvah v Vernbergu slovenska stranka. Pri precej vroči debati je prišlo na dan, da so sklenili nemški nacionalci za prihodnje deželnozborske volitve, ki se vrše spomladi, pakt s socialnimi demokratami, katerim so zagotovili dva mandata. Ta pakt je moral biti že pred nekaj časom storjen, ker so bili koroški socialni demokratje, ti prvoboritelji za splošno in enako

volivno pravico, tako nenavadno tihi, po- nižni in zadovoljni.

Kljub temu pa je bilo slovo nekaterih nemškonacionalnih poslancev precej toplo, skoraj bi rekli otožno. Da, ljudje kakor Oraš, Kiršner ali Plešivčnik, ne zaslužijo, da bi še kdaj prestopili prag deželne zbornice. Zadnji predlog v tem zasedanju, da naj dovoli deželni zbor povodom šestdesetletnega cesarjevega jubileja v dobrodelne namene 850.000 K in sicer za deželne dobrodelne zavode 630.000 K, za nakup posestva Litzelhofen na Zg. Koroškem za novo kmet. šolo 170.000 K in za varstvo otrok in nedorasle mladine 50 tisoč kron, je bil soglasno sprejet. Poslanci so klicali bravo!, eden pa heil!, kar je naredilo malo mučen vtis. Ob zaključku niso mogli drug drugega prehvaliti. Dr. pl. Metnitzu, namestniku deželnega glavarja, se je tresel glas, ko se je poslavljaj od deželnega predsednika in deželnega glavarja pl. Goessa, ki je vodil deželni zbor res spretno in nepristransko; morda se je mož, ki je še pred par dnevi strupeno napadal naše slovenske advokate, domislil, da slovenski kmetje ne bodo več tako neumni in mu ne bodo več dali svojih glasov. Tudi deželni predsednik se je opetovano oglasil k besedi in se je poslavljaj, da bo vedno skrbel za napredek dežele, dokler bo ostal na tem mestu. Za Slovence je pomenilo vse to hvalisanje bridko ironijo. Sicer pa je za koroške Slovence veliko upanje, da pri prihodnjih deželnozborskih volitvah vržejo tega in onega nemškutarskega poslanca med staro šaro.

Znanost in umetnost.

* **Koncert »Glasbene Matic«.** Leto za letom napredujemo. Zbor »Glasbene Matic« slovi daleč čez mejo ožje slovenske domovine. Koncerti, ki jih je priredila »Matica« zadnja leta, so bili povečem prve vrste in so dosegli nad vse častno priznanje večšakov na glasbenem polju. Pomankljivost je bila pač v tem, da je bila o priliki velikih koncertov navezana in odvisna od sodelovanja vojaške godbe. Tudi ta vrzel je zdaj zadelana, ko se ponša Ljubljana s samostojnim, umetniškim orkestrom, s »Slovensko Filharmonijo«. Kolike važnosti je samostojno slovensko godbeno društvo, se je pokazalo pri večerajšnjem simfoničnem koncertu, ko je orkester tudi samostojno nastopil in dokazal, da ima v svoji sredi samo vrlo izvežbane virtuozne, ki so zmogni pravilno proizvajati najumetnejše in najtežje komade. Mnogim so gotovo najbolj ugajale koncertne točke, ki jih je proizvajal z vso fineso orkester. Priča temu dolgotrajno odobravanje. G. kapelnik Talich je dobil v znak priznanja lep šopek. »Glasbena Matica« se bo odslej laglje gibala pri prireditvah koncertov tudi glede na to, da bo podajala poslušavstvu različnost, ki vedno vleče in mika. Svoj čas smo že izražali željo, naj bi se »Matica« tudi glede solistov omejila na domače moči. Seveda imponuje, če se postavi na spored blesteče ime opernega pevca ali pevke. Toda zbor, kakor ga premore »Glasbena Matica«, bo dobil še le pravo veljavo, če se bo ponášal z biseri domačega pridelka. Pri večerajšnjem koncertu se je tudi ta želja deloma uresničila; saj je dvorni pevec g. Julij Betetto list domače lipe, saj je vzrastel na slovenskih telh, saj je užival pri nas prvo glasbeno izobrazbo. Kaj naj porečemo o koncertu? Krasen večer! Velicastna godba, dovršeno proizvajanje pevskih točk, je moralo prevzeti tudi onega poslušavca, ki nima ravno posebnega čuta in smisla za glasbo. Središče zanimanja je bil pač rojak g. Julij Betetto, član c. kr. dvorne opere. Ne da bi se laskali, moramo priznati, da združuje mladi umetnik čudovite vrline pevske nadarjenosti. Siguren nastop, polnodoneč, močan kakor izklesan glas, fino prednašanje: vse to je pripomoglo do popolnega uspeha. Odobravanje je bilo dolgotrajno in zaslužno. Odlikovala se je tudi solistinja operna pevka gospa L. Nordgartova. V dar je dobila velik šopek cvetlic. Pripomnimo samo, da bi bilo veliko bolj prav, če bi solistinja ob takih prilikah skrbele za toaletto, ki ustreza resnemu koncertu in resnemu občinstvu. Koncert je bil dobro obiskan. Navzoč je bil tudi deželni predsednik baron Teodor Schwarz s soprogo in mnogo drugih odličnjakov. Tudi častništvo je bilo številno zastopano.

* **»Mentor«.** 1808/1809. I. letnik. Zvezek 2. Ima sledečo vsebino: Krizanteme, ve vscvetite! (Domen Otilijev.) — Pisma prijatelju. (Josip Logar.) — Jens Jørgensen. Avtobiografija. (Dr. J. Ev. Zoré.) — Kako se besede jemljejo. (A. Breznik.) — Avgustinova podoba v akademiji. (J. Samša.) — Esperanto? (Ivan Kos.) — Octavius. Dialog Minucija Feliksa. (Dr. J. Gnidovec.) — Drobiz: Koledarček. — Livi-jev komentar. — Iz matematike. — Mrtvo morje. — Dijaki — delavci. — Ninive. —

Odlični abstinentje. — Mohamedansko vseučilišče v Kajiri. — Listnica uredništva. — Tudi ta številka »Mentorja« bo v polni meri zadovoljila vsakogar, ki mu je namenjena. Srednješolci, katerim se je list zelo priljubil, store največ zanj, če ga vsakomur priporočajo, in zanj agitirajo zlasti med mlajšimi, ki tako zelo potrebujejo opore v življenju, da ne zaidejo. Tudi prijatelji mladine naj potom »Mentorja« z njo ostanejo v živem stiku. Cena je za dijake 2 K, za nedijake 4 K na leto.

* **»Stražniki«**, po besedah Simona Gregorčiča, zložil Jakob Aljaž.

»Naš dom cvetan je in krasan
ko zemeljska nebesa;
sosedje željno dan na dan
tja vpirajo očesa.« itd.

Času primerna Aljaževa kompozicija se izbornu prilega lepemu besedilu in izraža v polni meri ona čustva in one misli, katere je položil naš nepozabni Simon Gregorčič v te svoje kitice. Skladba je posebno v današnjih dneh povsem primerna vzbuditi v srcu vsakega Slovenca narodno zavest, da se torej vdomači povsod, kjer se poje pesem in naj navdušuje pevca in slušatelja za narodno stvar.

Založništvo Aljaževih »Mešan-
nih in moških zborov« je v ta namen to skladbo iz zbirke ponatisnilo in jo oddaja izvod po 30 vinarjev.

Vsem slovenskim društvom in pevs-
kim zborom pa odda na zahtevo to sklad-
bo tudi v več izvodih brezplačno. Sklad-
bo naj se zahteva v »K a t o l i š k i B u k -
v a r n i« v Ljubljani.

Istodobno opozarjamo tudi na peti
zvezek »Aljaževih Mešanih in moških zbor-
rov«, kateri je ravnokar izšel in obsega
sledeče skladbe: »A) Mešani zbori: 1. Job. 2. V mraku. B) Moški zbori: 3. Dneva nam pripelji žar II. 4. Z vencem tem ovenčam Slavo. 5. Triglav.

Cena kakor pri vseh dosedanjih zvez-
kih 60 vin., po pošti 65 vin. Vsebinska prej-
šnjih zvezkov je naznanjena na ovitku V.
zvezka.

* **Der Mensch.** Ein anthropologischer
Grundriss von Dr. J. Bumüller. 1908. Iz-
borno delo, izšlo v najnovejši zbirki »Kö-
sel«, ki se priporoča po svoji točnosti, po-
zitivnih datih, ni preobširno, pa vendar
popolno ter informira o vseh poljih antro-
pologske vede. Obravnava se o okostju, mi-
šičju, krvi, krvotoku in dihanju, prebavi-
lih in njih prehranjevanju, živčevju in čutilih,
posebno zanimivo je poglavje o oplojenju,
razvoju kalj in embrija, nadalje pa je pre-
gled o poglavitnejših boleznih in zadnje
poglavje obravnava o perečem oprasanju
podobnosti človeškega in opičjega telesa
ter o tem, kar se iz tega izvaja, oziroma
hoče izvajati. Zlasti ta del knjige se odli-
kuje po popolni nepristranosti in objek-
tivnosti. Pisatelj konstatuje, da so človek
in anthropodijske opice anatomsko velika
ekstrema. O modri in smotni uredbi te-
lesnih funkcij nas posebno pouči proces
kaljenja, ki ga bodo tudi zreli mladeniči
brali z velikim pridom, ker kaže, kako ču-
dovito so uravnani natorni pojavi in kako
zakonito streme po predpostavljanih ciljih.
Učiteljem, duhovnikom in dijakom višjih
razredov bo ta knjiga veliko služila. Vzlic
obsegu 248 strani stane samo 2 K 40 li,
pa je elegantno vezana in format je tudi
zelo priročen (v malem oktavu). Dobi se
v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Iz slovanskega sveta.

sl **Svobodna misel in Slovani.** Naj-
večji in najvplivnejši organ novega sla-
vizma, krakovski »Slovanski Svet« piše o
Svobodni Misli v svoji zadnji (oktobrov)
številki: Treba je upoštevati, da igra v
češkem javnem življenju vedno večjo vlo-
go organizacija tako imenovane »svobod-
ne misli«, ki ima svoje voditelje v tujini in
hoče biti »mednarodna«, toda ima glavno
središče (vsaj za sedaj) v Berlinu in je
vsled tega češkim političnim ciljem škod-
ljiva. Toda doktrinerov, ki bi hoteli na-
enkrat popraviti celi svet, je na Češkem
veliko, in sicer veliko več, kot na Poljs-
kem; radi tega je na Češkem lahko zme-
šati bojne vrste s pomočjo kakšnega »vse-
svetovnega« gesla. Češka inteligenca je v
tem oziru dandanes v onem razpoloženju,
v kakršnem je bila poljska okrog l. 1830,
ko so predniki današnje »svobodne misli«
delali politiko na naši koži (in tudi takrat
so peljale niti iz Berlina; kako čudna »igra
usode«!). Na čelu prostozidarjev je stal
navadno kdo iz pruske vladajoče rodbine.
Težko si je misliti, da bi fanatični, a občin-
stvu neznani voditelji »svobodne misli«
hotel dopustiti, da bi se na prvo stran če-
škega javnega življenja postavile kakšne
politične zadeve, katerih ost bi se obrnila
proti Nemcem, a med samim češkim na-
rodom bi prouzročile notranji mir, kon-
solidacijo strank, ki bi se začela s kompro-
misom staročehov z radikali in pritegnila
k temu še »klerikalce«. Ali zamore »svo-
bodna misel« to dopustiti, ki bi najraje raz-

bila še naše organizacije na Poznanju sa-
mo radi tega, ker jih vodijo duhovniki!
Dodam še eno »igro usode«, namreč, da
se je pri nas, na Poljskem, »svobodna mi-
sel« izrekla v poslednjih tednih proti slo-
vanofilstvu sploh in zlasti proti rusko-polj-
ski spravi. Še na tretje »znamenje časa«
opozarjam, namreč, da je ob istem času
potihnila agitacija »svobodne misli« med
avstrijskimi Nemci.

sl **Slovanski klub** v Vilni je hotel
ustanoviti gospod Kohn (sumljivo ime!),
uradnik general-gubernatorjeve pisarne.
Predstavimo si Rusijo napolnjeno z gene-
ral-gubernatorskimi slovanskimi klubi in
misel slovanska se bo ali osmešila, ali pa
se obrnila morala proti Rusiji.

sl **Osemdesetletnica češkega kavalir-
ja.** V sedanji politično burni dobi je imel
češki narod te dni vesel dan. Vse češko
ljudstvo je obhajalo osemdesetletnico če-
škega plemenitaša po rojstvu, duhu in
delu, Janeza grofa Harracha. Le malo
imen je vpisanih v novodobni češki zgo-
dovini narodnih, političnih in kulturnih bo-
jev s tako blestečimi črkami kot je ime
»očeta dunajskih Čehov«, grofa Harracha.
Polnih 60 let je stal v ospredju narodnega
in političnega življenja, in od l. 1848. se
ime Harracha izgovarja v vseh čeških in
tudi slovanskih krajih le z največjim spo-
štovanjem. Grofa Harracha so vzgojili v
slovanskem duhu prvi češki buditelji tako,
da se je že kot zelo mlad mož boril za pra-
vice češkega naroda. V političnem delo-
vanju je bil grof Harrach zvest privrženec
idej Polackega, zlasti pa se je potegoval
za to, da bi stiskana veja češko-slovanska
posebno na Dunaju dosegla svojih pravic.
Delovanje grofa Harracha kot mecena
čeških kulturnih zavodov se ne da niti v
le-ti kratki notici oceniti. Po svojih gmot-
nih žrtvah in svojem močnem vplivu je
dal trden temelj dunajskemu češkemu šol-
stvu. Vsakokrat, kadar je bilo dunajsko
češko šolstvo v nevarnosti, grof Harrach
je to nevarnost odvrnil. A nele češko ljud-
stvo na Dunaju, temveč tudi na Češkem in
slovansko ljudstvo v celi Avstriji je imelo
v grofu Harrachu svojega iskrenega in
vplivnega zagovornika in dobrotnika. V
Pragi je skrbel za zidanje Narodnega gle-
dališča, cela desetletja je stal na čelu
uprave banke »Slavije«, na slovanskem
jugu je skrbel za razvoj železnic itd. —
skratka, povsod je s svojim delom koristil
Slovanstvu. Po živahnih stikih z drugimi
slovanskimi narodi spada grof Harrach k
prvim pospešiteljem zdrave vseslovanske
ideje. — Žal, letošnje jubilejno leto je gro-
fu Harrachu prineslo dve nesreči; izgubil
je svojo plemenito soprogo in sam je mor-
al prestati težko operacijo.

sl **Češki katoliški tisk.** Na Češkem iz-
haja sedaj 20 katoliških listov, 24 katoli-
ških mesečnikov, štirinajst dnevnikov in 3
zabavne zbirke. Na Moravskem izhaja 17
katoliških listov, osem mesečnikov, štiri-
najst dnevnikov in ena zabavna zbirka.
Vkup imajo torej Čehi 73 čeških časopi-
sov, katoliških, kar je gotovo za katoliški
tisk častno število.

sl **Štrajk šolskih otrok v Bilinu** traja
že več tednov. Nemški nacionalci so že
40 češkim rodbinam odpovedali stanova-
nja, da zlomijo štrajk. Minole nedelje so
imeli češki starši shod, na katerem so
sklenili, da svojih otrok pod nobenim po-
gojem ne puste preje v šolo, dokler se če-
ške šole ne premesti iz dosedanjega šked-
nja v primerne prostore.

sl **Češki potovalci.** Čehi imajo dva
iminitna potovalca, Vráza in Friča. Vráz
je začel kakor skoraj vsi češki odlični
možje iz nič in moral se je boriti za gmot-
ni obstanek. Nekoliko mu je pomagala tu-
jina, zlasti Španjolska. Vráz danes spada
k najbolj poljudnim potovalcem. Njegovi
leposlovni spisi »Exoticke povídky« in »Z
dalekých světů« izhajajo sedaj v snopi-
čih pri zalagatelju Topiču v Pragi. Potovalec
Frič je bil v službi Nemčije, četudi svoje
češke narodnosti nikoli ni zatajil. Največ
pozornosti so vzbudila njegova odkritja v
Braziliji. Javno je namreč nastopil zoper
surovosti nemških naseljenecv v Braziliji,
zoper suženjstvo. Frič samo sebi piše:
»Sem Čeh in vedno sem se glasil k svoji
narodnosti. Nemška vlada je to vedela, ko
me je najela in tudi je vedela, zakaj mi je
navzlic temu, da sem Čeh, zaupala naj-
važnejše potovanje v južno Ameriko, za
katero je prosilo mnogo nemških potoval-
cev.« — K tema potovalcema se je pridru-
žil češki kaplan, g. Alojzij Svojski iz Pra-
ge, ki je že veliko tujih dežel prepotoval,
in v zadnjem času je nastopil daljšo pot
v Sibirijo, Japonsko, Kitajsko, Filippine,
Novo Guinejo, Avstralijo, Novi Zeland,
Tasmanijo in Cejlon.

sl **Scotus Viator**, znani angleški uče-
njak in velik prijatelj Slovkov, ki je s
svojimi spisi vzbudil pozornost celega
sveta, piše veliko knjigo v angleškem je-
ziku o Slovakah. Knjiga, ki bode kmalu
napisana, bode obsegala 400 strani in bode
okrašena z umetniškimi podobami od Slo-

vakov Uprke, Jurkoviča in dr. Ko knjiga izide, bode pisatelj takoj priredil prevod v češkem in nemškem jeziku.

sl Poljski židje in vojaštvo. V poljskem kraljestvu se je veliko židov odtegnilo na gojufiv način vojaški dolžnosti. Dozdaj neplačana denarna globa znaša 500.000 rubljev. Gubernatorji so sedaj dobili ukaz, da naj strogo iztirjajo to globo.

sl Ruska glasba. V Peterburgu so ustanovili glasbeno društvo, ki bode gojilo samo slovansko glasbo, ker slovanska glasba je najmanj znana v velikem svetu.

sl Veliko bogastvo železne rude na Uralu. Na Uralu, v alapaevskem okraju, kjer se je poprej kopala železna ruda samo površno, našlo se je sedaj pri natančnem iskanju ogromna množina železne rude v obsegu 10 štirjaških verst in v debelosti 10 sežnjev. Po poročilu listov bode dal samo alapaevski okraj nekoliko milijard pudov železne rude. Po mnenju inženirjev nahaja se enaka množina železne rude tudi v sosednjih krajih. Le da bi se s tem zopet ne obogateli tučji!

sl Beračija kot obrtnija. V nekaterih vaseh saranskega okraja na Ruskem cvete beračija kot prava obrtnija. Vsako leto meseca septembra se pelje iz teh vasi veliko število prebivalcev na vozovih na Kavkaz, Don in v druge ruske kraje beračiti. Vračajo se na spomlad ali pribere denar nima teka; večidel ga že na potu zapravijo.

„The Kaiser.“

»The Kaiser,« kakor pravijo Angleži z nekoliko ironičnim naglasom Viljemu II., večkrat kaj pokvari, topot pa je s svojo temperamentnostjo, kakor imenujejo nemški oficijozni vsoto njegovih dobrih in slabih lastnosti lastni državi tako občutno škodoval, da diplomatije tega v enem desetletju ne bodo mogli popraviti.

Gibalo in gonilo vse mednarodne politike je angleško-nemško nasprotstvo, ki pohaja iz velike trgovske in politične ekspanzivne moči Nemčije zlasti v Orientu. Če bi bilo šlo po mislih in načrtih državnikov Bismarkove šole, bi vsa Mala Azija do perzijskega zaliva bila pod nemškim vplivom in zaradi tega se je svoj čas tudi sklenila jako intimna nemško-turška zveza. Od tega časa sem se pa tudi angleško in nemško brodograditveno bolj povečujeta in Angleži vidijo ravno v tem silno nevarnost, kajti »the Kaiser« je za ladje zelo navdušen.

Angleško liberalno ministrstvo je izpočetka skušalo to nasprotstvo kolikor mogoče bolj omiliti in rajni Campbell-Bannermann je celo obema državam predlagal, naj skleneta pogodbo, glasom katere naj se oboroževanje ustavi ali pa vsaj določi gotova meja za pomnoževanje brodovja. Pa ni šlo. Končno se je sklenila angleško-ruska zveza, ki bi za Nemčijo pomenila silni udarec, ako ne bi na carskem dvoru in v ruski diplomaciji, pa tudi v drugih krogih, ki tudi v interesu Slovanstva Angliji nič ne zaupajo, imela še vedno velik vpliv struja, ki Nemčije noče docela osamiti, da bi jo v slučaju potrebe lahko Rusija rabila proti Angliji — prijateljici, proti kateri se je vedno treba varovati.

Anglija in Francija sta zadnji čas izkušali tudi Avstrijo pridobiti na svojo stran, da Nemčijo popolnoma osamite. Avstrijski državniiki pa so pretehtali, od katere strani je zazdaj še pričakovati večjih koristi in so ostali pri trozvezi, dasi se ne da tajiti, da se je Avstrija Franciji in Angliji bolj približala kot prej in celo balkanske homatije niso temu preveč škodovali. Francija je celo očito pokazala, da ji je veliko na prijateljstvu Avstrije. Rusija pri vseh teh stvareh ni prišla veliko v poštev. Prvič ne razpolaga z bogvekakovo dobro diplomacijo, drugič je silno nestanovitna in car Nikolaj, mehka in v vsakem oziru neznanatna osebnost, ni ravno zaveznik, ki bi se bilo zanj treba trgati, nadalje pa silna notranja dezorganizacija carstva ne dopušča, da bi se diplomacija preveč na zunan angažirala; vrh tega se japonski udarec še zelo pozna. Rusija je zadovoljna, da je s pomočjo Anglije dobila trdne garancije, da se kdaj polasti severne Perzije.

Pač pa je Nemčija vsled teh zvez in dogodkov v precej preloženem položaju. Kak Bismark bi brezdvomno iz te zagate našel pot, toda Bülowi in Viljemi so le majhni potomci velikih očetov. Za ugodno rešitev krize je dano veliko pogojev; Nemčija je v vojaškem oziru še vedno država, ki si ni dobro ob njej speči prste, kar zlasti Francozi pomnijo. So tudi v Angliji, zlasti pa na Francoskem krogi, ki svetujejo entento z Nemčijo, znana so v tem oziru n. pr. prizadevanja Cambonova, francoskega poslanika v Berlinu in več odličnih angleških državnikov.

Toda »the Kaiser«! To je tista oseba, ki v vsako stvar vtakne svoj nos in tudi vsako z matematiško gotovostjo pokvari. Veliko je že Viljem II. abotnega storil in državniiki so se končno že dobro nanj privadili tako, da njegovi govori, četudi bi bili bogvekakovo bojeviti, čisto gotovo ne bi bili vojske izzvali. Toda pred nekaj dvema, tremi tedni, je napravil nekaj, kar največjo neumnost presega.

Ko se je pletla vojska med Angleži in Buri, je ruski minister vnanjih zadev, Muraviev v zvezi s francoskimi državniiki v Berlinu delal na to, da bi se napravila francosko-nemško-ruska zveza in bi eventuelno na Anglijo udarili. Viljem pa, ki je z angleškim dvorom v sorodu, se je za Anglijo zavzel, ponudbo odbil in celo izdelal za Angleže vojni načrt proti Buri, ki pa menda ni bil bogvekak natančen in je angleški generalni štab baje imel boljšega. Vsaj tako pravi zdaj sir Roberts.

Diplomacija za to stvar seveda ve — česa ne ve diplomacija! Viljemu se je pa zdaj zdelo potrebno obesiti te kočljive stvari na veliki zvon, da bi Anglijo prepričal o miroljubnosti Nemčije in o tem, da on — cesar Viljem II. — globoko simpatizuje z Anglijo.

Viljem ni pomislil, da je s tem, da je celemu svetu odkril stvari, ki se ne smejo povedati, podal javnosti dokaz, da se na Nemčijo ni zanesti, vsaj, dokler vodi njeno zunanjo politiko cesar sam, ki se da voditi le od svojega temperamenta, ne pa od hladnega razuma. Katera velevlast zamore zdaj Nemčiji kaj zaupati, ko ni varno, da se bo zdajpazdaj bralo v kakem časopisu, kaj je od Nemčije zahtevala, oziroma, kaj je od nje hotela doseči? Nadalje pa je Viljem II. s svojo objavo preočito pokazal, kam meri. Hotel je razdreti angleško-francosko-rusko prijateljstvo, pa na zelo neroden način. S tem si prijateljstva Anglije seveda ni pridobil, temveč le pomilovalen nasmeš.

Kako pa se je objava Viljemova izvršila? Viljem II. ima veliko prijateljev v Angliji, med te spada tudi irski baronet, sir Rowland Blennerhasset, čegar žena, lady Blennerhasset je kot častna doktorica monakovske univerze zlasti med katoličani znana kot pisateljica krasne knjige o Mariji Stuartski. Tale sir je cesarju Viljemu nasvetoval, oziroma ga vprašal, ali ne bi kazalo, da bi se v kakem svetovnem angleškem listu objavilo, kaj Viljem o Angliji misli, češ, na ta način se bo napeto razmerje med obema državama izboljšalo. Viljem je to »krasno idejo« seveda takoj odobril in — kakor pravijo — baronetu Blennerhassetu naročil, naj o tem kaj napiše. Imenovani baronet je to takoj storil in napisal več cesarjevih izjav nasproti njemu in drugim odličnim angleškim osebam glede na razmerje med Anglijo in Nemčijo v tem smislu, kakor smo že zgoraj povedali.

Rokopis je omenjeni irski baron poslal v odobrenje cesarju Viljemu, ki je takrat bival v Romintnu. V Nemčiji je takrat bilo takozvano brezvladje, ko cesar počiva v Romintnu, kancler Bülow se koplje v Norderneyu, državni podtajnik za zunanje zadeve von Schoen pa živi švicarski zrak v Berchtesgadnu. Viljem je rokopiš popravil, celo dodal kako še krepkejšo frazo, poslanik Rücker-Jenisch pa je rokopiš poslal kanclerju Bülowu v Norderney, ker je naloga Jenischeva, da med potovanji cesarjevimi vzdržuje zvezo s kanclerjem in vnanjim uradom v Berlinu. Zdaj pa se je zgodila največja neverojetnost, Bülow rokopiš ni prebral, ampak ga izročil gospodu von Müllerju, ki opravlja v Norderneyu državne posle za kanclerja. Pa tudi ta ni rokopiš prebral, marveč ga poslal v Berlin šefu tiskovnega oddelka. Tega pa v Berlinu ni bilo, zato so izročili celo zadevo nekemu tajnemu svetniku, Klehmetu, ki je na glasu, da najbolje pozna akte. Ta gospod je cesarjev, oziroma sir Blennerhassetov rokopiš površno pregledal, ga potem poslal z opombo, da se sme objaviti, v Norderney, Bülow je podpisal, stvar je romala nazaj v Romintnu, odtod pa v — »Daily Telegraph« v London.

V Nemčiji je ta zadeva vse stranke brez razlike silno razburila. Najbolj skrbi nemške parlamentarce to, ker se je pokazalo, kako vodi politiko oseba, ki zato ni ljudstvu odgovorna, namreč cesar. Potem pa seveda tudi to, da nemški politiki na ta način sami osamujejo Nemčijo. Značilno je n. pr., da je vrhovna tiskovna uprava v Rusiji ruskim listom v zadevi spora med Srbijo in Avstrijo nataknila nagobčnik, glede na Nemčijo pa ne in ruski listi res Nemčijo silno napadajo. Müller in Klehmet bosta menda šla v pokoj, ljudstvo pa zahteva, da se umakne tudi Bülow. Toda cesar Bülowa noče odpustiti in proti cesarju je v Nemčiji silno težko kaj doseči. To je ravno žalostno. Po nemški ustavi

cesar ni glede na zunanje politične zadeve suveren, temveč samo predsednik nemških zveznih držav, ki odločujejo o teh zadevah potom »Zveznega sveta« (Bundesrath), kateri odobri ali zavrne sklepe državnega zbora. V resnici pa Viljem sam vse opravi in Bülow je njegov pokorni sluga. Danes ali pa jutri bodo v Berlinu vse stranke kancelarja interpelirale in bo cela stvar silno zanimiva. Ker bodo tudi konservativci, ljudje, ki so z dvornimi krogi v sorodu itd., tudi interpelirali in sicer precej ostro, se govori, da se bo Bülow vendarle umaknil. Kandidat za njegovo mesto je knez Radolin, nemški poslanik v Parizu, čiste poljske krvi, čeprav ne po duhu in eden najspodobnejših diplomatov. Viljem pa — pravijo — bi rad na mesto Bülowa imenoval generala von Mackensena . . . Se non è vero, è ben trovato!

Vzlic Viljemovim neumnostim se spor zaradi Casablance med Francijo in Nemčijo ni razvil v vojsko, kakor so izpočetka že mislili, ampak se bo poravnal z lepa. Najnovejša poročila o tem slove:

Pariz, 8. novembra. Uradni krogi so menda sklenili zavleči objavo poročila o casablanskem dogodku, da tako vzamejo časopisu priliko za polemiziranje, kar bi otežkočilo sporazum z Nemčijo. Iz enakega vzroka tudi Nemčija ni še dala v javnost svojega tozadavnega poročila.

Za avstrijske državniike so ti in enaki dogodki opomin, naj bodo silno previdni, kar se zveze z Nemčijo tiče. Morda bo kmalu nastopil trenotek, ko bo treba resno ugibati, ali ne bi kazalo pustiti Viljema samega in se priklopiti tistim, ki nam zamorejo več dati. Sicer pa ni dvoma, da se v našem zunanjem uradu pripravljajo tudi za take eventualitete.

Balkan.

(Velevlasti ne bodo delale aneksiji nobenih težav in drugo.)

Položaj na Balkanu se vsaj, kar se tiče aneksije Bosne, jame vedno bolj jasiti. Ni nobenega dvoma več, da velevlasti aneksiji ne bodo delale nobenih težav. »Temps«, glasilo francoske vlade, piše, da bo aneksijo Bosne sicer treba od strani velevlasti ratificirati, da pa to ne bo delalo nikakršnih težav, ker Avstrija ni nič vzela, kar bi faktično že ne posedovala. Kar se tiče Srbije, so mogoče edinole kompenzacije na gospodarskem polju, ker se nasproti tej državi ni nobeno pravo kršilo.

»Novo Vreme« od 7. t. m. priobčuje članek, v katerem oficijelna Rusija zataji Srbijo in odkrito pove, da ne bo zanj nič storila. Od ruske diplomacije kaj drugega sploh ni bilo pričakovati.

Glasilo mladoturškega odbora »Şuraj Ummet« vneta dela za sporazum z Avstro-Ogrsko in svari velikega vezirja pred Bolgarijo in Srbijo. Bosna je za Turčijo za vedno izgubljena, kriva pa da je temu Rusija, ki je pred tridesetimi leti Bosno Avstriji prodala. V interesu Turčije je zdaj, da se z Avstrijo sporazume.

Srbska poslanika Novaković in Nenadović se še vedno v Carigradu dogovarjata s Kiamil-pašo, toda veliki vezir jima ničesar noče obljubiti, marveč samo priporoča mir. Da Turčija s Srbijo ne more iti, je zlasti zdaj jasno, ko se srbske in črnogorske čete pripravljajo, da vderajo v Sandžak. Turška vlada je že poslala v Sandžak več bataljonov in namestila tudi ondotne mohamedance oborožiti. Omeniti je treba, da se Sandžak zdaj ne imenuje več Sandžak, temveč s turškim imenom »Talidža«.

Dr. Milovanović, ki je 7. t. m. iz Pariza odpotoval v Rim, tudi ni opravil veliko. Poroča sicer, da je z uspehom svojih posvetovanj zadovoljen, in ima vtis, da se bodo v Parizu njegova pojasnila premostrivala z evropskega in srbskega stališča. Da ta fraza veliko ne pomeni, je jasno.

7. t. m. se je kraljevič Jurij povrnil v Belgrad in so ga zelo svečano sprejeli. Govoril je zopet bojevito, češ, da zaupa, da bo Rusija izpolnila srbske zahteve, če pa bo civilizovana Evropa pravice srbskega naroda z nogami pogazila, bomo šli v boj in ne bomo vprašali, koliko je sovražnikov, ampak le, kje so. To kaže, da se kraljevič iz Petrograda ni vrnil z gotovimi obljubami. Iz Peterburga se vrh tega poroča, da tudi Pašić izkuša oficijelne kroge zase pridobiti, pa da do zdaj še ni imel uspeha. 7. t. m. so se v Belgradu vršile velike manifestacije pred ruskim in angleškim poslaništvom. Ruski poslanik je množico nagovoril, angleški pa se ni prikazal.

Srbija se dalje oborožuje. Ob Donavi in Savi stoje štirje polki. Oprema vojakov, posebno pa šotarišča, je slaba, vsled tega je divizijska bolnišnica v Belgradu polna bolnikov. Topovi iz Soluna so že prispeli

v Ristovac. V Rusiji nakupuje Srbija komete in blaga za vojaške obleke.

7. t. m. je Srbija tudi ogrskim železniškim uslužbencem prepovedala pregledovati od 6. ure zvečer do 6. ure zjutraj progo po tisti polovici mostu Zemun-Belgrad, ki je srbska last. Ker srbska vlada ni upoštevala tozadavnih pritožb od strani ogrske državnoželezniške direkcije, je slednja od 6. ure zvečer do 6. ure zjutraj ustavila sploh ves promet. — Srbska narodna banka je vse svoje zlato spravila v notranjost dežele. — V Belgradu se garnizija zelo pomnožuje. — Brzojavni uradi v Srbiji imajo že tri dni noč in dan neprenehoma službo.

Kar se Turčije tiče, je izvoljenih za parlament že 46 poslancev. Od teh je 34 muslimanov, 7 je Grkov, 1 Armenec, 1 Bolgar, 1 Srb, 1 Jud. V Makedoniji so zelo zmagovali mladoturki. — Na kralja Ferdinanda bolgarskega je bil nameravan atentat. V sobranju ga agrarci silno napadajo.

CESARJEVA RODBINA SE VRAČA V SCHÖNBRUNN.

I s c h l, 8. nov. Nadvojvodinja Marija Valerija je danes odpotovala v Enns, od koder se poda v Schönbrunn. Nadvojvoda Franc Salvator pa z otroci odpotuje jutri.

NAPADALEC RUSKEGA PODKONZULA V BERNU, ILNITZKY, ZOPET ZASACEN V LVOVU.

(Brzojavno poročilo »Slovenca«.)

L v o v, 8. nov. Tu so zasačili Ilnitzkega, ki je svojčas izvršil atentat na ruskega podkonzula v Bernu in ga težko ranil. Bil je tedaj aretiran, a oblasti so dognale njegovo duševno nesposobnost za odgovornost svojih dejanj ter ga internirale v blaznico »Steinhof«. Od tam pa je ušel in so ga šele danes zopet zasačili v Lvovu. Ilnitzky se je izpočetka aretaciji zoperstavil in kasneje na policijskem komisariatu ni hotel odgovarjati na stavljenja mu vprašanja. Zahteval je, da se ga spravi ali v blaznico Kulparkov, ali pa da se ga postavi pred preiskovalnega sodnika. Zgodilo se je prvo. Policija je dognala, da je Ilnitzky dopisoval županu svojega rojstnega kraja Zydaczov, Gottliebu ter prejel od njega pisma v hotel »Krakau« pod imenom »Dvorski«. Župana so zaprli. Pravo ime Ilnitzkega je Ivan Seraphin.

PORTUGALSKI KRALJ OBIŠČE SEVERNA MESTA SVOJEGA KRALJEVSTVA.

L i z b o n a, 8. novembra. Kralj Manuel in ministri so odpotovali v Oporto, kjer so čakali vojvoda oporitski in člani diplomatskega zbora. Kralj obišče vsa večja mesta na severu ob reki Mondego. V Lizbono se povrne šele koncem tega meseca.

Slovensko gledališče.

I j Slovensko gledališče. Noviteta zadnje sobote »Maškarada« od Fulde ni ravno svet pretresujoče delo in nuja le veliko ginljivosti, kakor smo jih navajeni od »familienromana« znane vrste. Deus ex machina ima veliko vlogo, vendar pa ne manjka nekaj zdravih sentenc o tisti dvojni morali, o kateri se toliko piše. Igralcem nudi igrokaz lepe partije. Vobče se je tudi prav dobro igralo. Zlasti g. Dragutinovič kot Maks baron Wittinghof je predstavil simpatičnega kavalirja vseskozi dovršeno. G. Toplak je bil dober tajni svetnik; vendar se nam zdi, da je svojo servilnost le malo pretiraval. To velja zlasti tudi o pisarniškem tajniku Kletke, ki ga je gospod Molek karikiriral. G. Iličić kot vladni asesor Edmund Schell ni bil slab, le Berolina ni popolnoma zadel, temveč igral nekako domače; kot kmečki ženini bi bil izvrsten. Z gđeno. Winterovo je dobilo naše gledališče dobro moč. Nekaj tujega akcenta je še sicer v njeni izgovorjavi, toda njena igra je bila premišljena. Zlasti sceno, ko dobi odpovedno pismo svojega ljubimca, je izvedla mojstrsko, za kar je tudi žela obilo zaslužene pohvale. Gospe Boršnikove — vdova pl. Tönnigova — pač ne treba še posebej hvaliti. Scena s »tajnim« svakom je bila delo prave umetnice. Ga. Ronovska je bila nesrečna so-proga, kakršna mora biti. Tudi ostale manjše vloge so vobče zadovoljile. Režiji vsa čast. Prevod lep in gladek. Gledališče je bilo srednje obiskano.

SOMIŠLJENIKI! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžgalice »Slovenske krščanske socialne zveze«. »V korist obmejnih Slovencev!« Kupujte te naše vžgalice!

Izpred sodišča.

Demonstracije pred deželnim sodiščem.

Danes, 9. t. mes., se zopet vrše razprave pred deželnim sodiščem. Senatu predseduje dvorni svetnik Pajk, votanti so: višja deželno sodna svetnika Polec in Andolšek in svetnik Hauffen. Obtožbe zastopa državni pravnik Trenz.

Rudolf Est, pravnik in solicitor v Ljubljani, je obtožen, da je 18. septembra pri rabuki v Wolfvih ulicah, razžalil orožnika Janeza Koprivnikarja pred Auerjevo gostilno, ko je vel, naj se množica razide, z besedami: »Pfu, abcu, škandal!« Toži se zaradi pregreške rabuke in prestopka zoper javne naprave in naredb. Dne 18. septembra 1908 se je zbralo pred Auerjevo gostilno veliko ljudi, ki so kričali na patrolje: »Pfu, abcu, škandal!« Tudi obtoženec je zelo kričal z drugimi. Pozivu orožnika Koprivnikarja, da se množica razide, se obtoženec ni odzval. Obtoženca zagovarja dr. Hribar. Čudno se nam zdi, da mora sedeti obtoženec na navadni in obtožni klopi, dasi je običajno, da dobe boljši obtoženci stol. Obtoženec zanika krivdo. Pravi, da ni klical, kar se mu očita. Iz »Narodne kavarne« je došel k Auru okoli 10. ure. Obtoženec je šel z orožnikom brez klobuka. Priča orožniški postajevođa v Postojni Janez Koprivnikar izpove tako, kakor to navaja obtoženica. Priča pravi, da je obtoženec vpil na ves glas. Z gotovostjo ne more potrditi, da je rabil ravno v obtožnici navedene izraze. Na Polčevu vprašanje izpove priča, da je bilo v veži več ljudi. — Nadsvetnik Andolšek vpraša pričo, če gotovo sklepa, da je obtoženec vpil v obtožbi navedene besede, da je mogoče kaj drugega vpil. — Državni pravnik Trenz predlaga obsodbo. Navaja med drugim, da je aretirani orožnik Esta, ker se mu je zdela, da je vodil demonstrante pri Auru. — Est omeni, da je orožnik glede na nekatere stvari se nejasno izrazil. — Zagovornik dr. Hribar pravi, da Koprivnikar še sam ni znal, zakaj da je aretirani Esta. Pravi, da ne prosi milosti, ampak pravico, ki naj se ne reže z drugim nožem, kakor po nemških mestih. — Dvorni svetnik Pajk naznani razsodbo, po kateri se obtoženec oprosti, ker se sodišče ni prepričalo, da bi obtoženec ne bil ubogal orožnika. Tudi se oprosti obtožbe, da bi bil psoval orožnike. — Državni pravnik predlaga, naj se odstopijo spisi policiji.

Anton Berčič je obtožen, da je dne 18. septembra hotel prodreti kordon in da je 20. septembra hotel preprečiti aretacijo Himmelreicha. Dne 20. septembra je pa razžalil stražnika Gerloviča z raznimi psovskami. Očita se mu, da je odrinil orožnika Šeska in nekega vojaka. Le s težavo so ga vklenili, ker je mahal z rokama. Klical je tudi na pomoč: »Fantje, pomagajte!« Dne 20. septembra je bil obtoženec na prostem, a udeležil se je zopet demonstracij. Da oprosti aretiranega Himmelreicha, je vrgel kamen na patroljo. Zagovornika obtoženec nima, zakaj, ne vemo. Skozi Wolfve ulice je hotel domov. Hodil je 18. septembra sem in tja po mestu. Šip ni razbijal, tudi ni metal kamnov. Berčič slabo čuje, zato morajo sodniki zelo kričati. Tekel je zato proti kordonu, da pride skozi. Ob aretaciji je mahal z rokami, ker ni bil rad aretirani. Dne 20. septembra ni vrgel kamna, pač pa je klical, ko so ga aretirali: »Fantje, pomagajte!« — Orožnik Ivan Šesek iz Ribnice je opazoval obtoženca več časa. Rekel mu je, da tu ne more skozi. Zaletel se je in ga odrinil, da je mogel skozi. Vojaka je tudi sunil. Nato je stekel. Pri aretaciji je suval z rokami in nogami. — Obtoženec pravi, da je res tako, kakor pravi priča. — Gerlovič, policijski stražnik, je aretirani Himmelreicha. Ob tej priliki je obtoženec vrgel kamen. Zaklical je nanj: »Čakajte, vi, jaz val poznam!« Obtoženec ga je nato zmerjal. — Franc Himmelreich se ne spominja posameznosti v Franciskanskih ulicah, pač pa je bilo vpitje. — Franc Morel, orožnik, potrdi, da je suval obtoženec ob aretaciji z rokami. Klical je tudi: »Fantje, pomagajte!«

Priča C. Koch, arhitekt, ne ve, če je bil 18. t. m. ravno ta, ki je klical: »Fantje, pomagajte!« — Državni pravnik Trenz smatra obtoženca, da je silovite narave in ne slaboumen, kakor se danes kaže. Predlaga, naj se kaznuje z ječo od 6 mesecev do enega leta. — Robert Kollmann, gospodar Berčičev, izpove, da je bil obtoženec že tri mesece pri njem. Izpove, da je revček, da slabo sliši, vse se mu mora glasno povedati. Pravil mu ni nič, kaj da se je ob demonstracijah zgodilo z njim. Je revček, idiot, kakor se pravi nemško. — Dvorni svetnik Pajk naznani, da se razprava preloži in se bo po zdravniških dognalo, če je pri zdravi pameti ali ne.

Vzklicne razprave.

Dvorni svetnik Pajk: Alzo, pričnejo se zdaj vzklicne razprave.

Francišek Korinšek, krojaški pomočnik, je pomazal s črnilom na Grmači nemški napis. Sodišče na Brdu je obtoženca oprostilo, ker manjka značaj hudobnosti. Prizivu državnega pravika se ugodil in se obsodi v 24 ur zopora.

Janeza Kristana je oprostilo ljubljansko okrajno sodišče, kar smo že poročali. Državni pravnik Trenz pravi, da je prvi sodnik nepravilno presojal položaj. — Dr. Leskovar predlaga, naj se pokličejo vse priče, ki so bile že zaslišane, ter predlaga še, naj se zaslišita še Vovko in Habič. Ne more biti govora, da bi bil obtoženec zakrivil prestopk. Aretacija se je zgodila neopravičeno. — Dvorni svetnik Pajk razglasi oprostilo razsodbo.

Anton Vičič je bil pri okrajnem sodišču oproščen, da bi bil zaklinal na vojake 20. septembra, ki ga niso pustili skozi kordon: »Prokleta banda!« Dvorni svetnik Pajk proglasi razsodbo, po kateri se obsodi Vičič v 20 K globe.

Jožef Kunstler je bil pri okrajnem sodišču oproščen vmešavanja v orožniško službo. Državni pravnik se je pritožil. — Dvorni svetnik Pajk razglasi, da se Kunstler oprosti.

Egidij Šetina je bil obsojen pri okrajnem sodišču na 48 ur zopora. Pritožil se je proti razsodbi. Dvorni svetnik Pajk razglasi, da se potrdi razsodba okrajnega sodišča.

Žigoslav Vodusek, pravnik, dobi stol. Pri okrajnem sodišču je bil Vodusek oproščen. Dvorni svetnik Pajk razglasi razsodbo, po kateri se obsodi na 20 K globe, oziroma 48 ur zopora.

Dnevne novice.

+ **Shodi S. L. S.** Shod je priredil dne 8. t. m. poslanec Mandelj v **Št. Lambertu**. Prišli so tudi sociji iz Zagorja, pa niso nič dosegli. Poslanec Mandelj je govoril o bodočem delu v deželnem zboru. — »Kmečka zveza« za moravško dekanijo je zborovala včeraj v **Moravčah**. Govorili so dr. Krek, dr. Rožič in dekan Iv. Lavrenčič iz Kamnika, ki se je predstavil svojim poslušalcem kot kandidat za deželni zbor. Kandidatura gospoda dekana Ivana Lavrenčiča iz Kamnika je bila enoglasno z navdušenjem sprejeta. — »Kmečka zveza« za Litijo je imela 8. t. m. shod v **Dolah pri Litiji**. Govoril je g. dr. Zajec, ki se je predstavil kot kandidat za deželni zbor. Dr. Zajec je govoril o pomenu zavarovanja za starost za kmečki stan ter o bodočih nalogah deželnega zbora. Shod je dobro uspel in kandidatura dr. Zajca je bila soglasno sprejeta. — Shod je bil 8. t. m. v **Šmartnem pri Litiji**. Govorila sta deželni odbornik dr. Lampe in dr. Zajec. — **Na Trati** v poljanski dolini je bil v nedeljo popoludne voliven shod, ki mu je predsedoval domači župnik g. Brajec. Navzoča sta bila domači župan in župan iz Poljan, g. Grošelj, ki je izjavil, da hoče »Gorenjec« z zadnjim dopisom iz poljanske (?) doline samo v kalnem ribariti in protestiral proti zlorabi njegovega imena od take strani. Kandidatura prof. E. Jarca je bila z odobravanjem sprejeta. — V nedeljo popoldan je poslanec Jaklič poročal v **Dobropoljah** o svojem delovanju v državnem zboru in o posredovanju pri vladi zaradi državnih podpor. Nato je predstavil kot kandidata za prihodnje deželnozbornske volitve dr. V. Pegana iz Ljubljane. Navzoči so se po programnem govoru dr. Pegana izrekli soglasno za njegovo kandidaturo. Predsedoval je shodu g. nadučitelj Štrukelj, zapisnikar pa je bil g. kaplan Baloh.

+ **Občni zbor »Kmečke zveze« za politični okraj kočevski** se je vršil včeraj v Velikih Laščah. Ker pričakujemo posebnega poročila, nam je sedaj samo zabeležiti, da je bila soglasno sprejeta kandidatura dra. V. Pegana, ki je potem razvil svoj program. Voljen je bil tudi nov odbor.

+ **Krajevni napisi**. Občinski odbor kranjski je v svoji seji z dne 30. oktobra t. l. na županov predlog soglasno sklenil vložiti prošnjo na c. kr. deželno vlado, da se napisi na krajevnih tablah napravijo samo v slovenskem jeziku in sprejel nadaljni predlog, da se povabijo vsa županstva tukajšnjega sodnega okraja, da se tej akciji občinskega odbora pridružijo. Tozadevna prošnja, katero so poleg mestnega županstva v Kranju podpisala tudi vsa županstva sodnega okraja kranjskega, in sicer: Predoslje, Predvor, Senčur, Cerklje, Voglje, Smlednik, Hrastje, Naklo, Mavčiče, Sv. Jošt in Stražišče, se je v soboto izročila c. kr. okrajnemu glavarstvu s prošnjo, da jo predloži c. kr. deželni vladi v Ljubljani. Sledé naj vse slovenske občine na Kranjskem!

+ **Dotični gospodje**, ki žele še kaj vabil na glavni shod zaupnikov S. L. S., naj to nemudoma javijo tajništvu S. L. S.

+ **Izpremembe v finančni službi**. Prestavljeni so: Konc. praktikant Avgust Sedlar v Črnomelj za davčnega referenta, fin. koncipist Ivan Korbar iz Črnomlja v Krško, fin. koncipist Alojzij Hut iz Krškega v Radovljico, fin. komisar Valentin Žun iz Radovljice v Logatec, fin. tajnik Ivan Grabner iz Logatca k glavarstvu v Ljubljano. — Imenovan je adjunkt finanč. prokurature g. dr. Karol Galle za tajnika finančne prokurature v Ljubljani.

+ **V odbor zavarovalnice privatnih uslužbencev** (tržaško plačilno mesto) sta kot člana imenovana gg. dr. Jan. Ev. Krek in Silvester Skerbinec. Namestnika sta dr. Rybač in Karol Pollak.

+ **Iz sodne službe**. Sodna praktikanta na c. kr. deželnem sodišču v Trstu Štefan Tomašič in dr. Ernest Rekar in sodni praktikant dr. Ivan Bastianich na c. kr. okrajnem sodišču v Labinju so postali avskultanti.

+ **Iz politične službe**. Okrajni komisar Fran Wlček je iz Sežane premeščen v Trst, okrajni komisar dr. Fran Hanusch iz Gradiške v Sežano in namestniški konceptni praktikant Cezar conte Zanone iz Trsta v Gradiško.

+ **Jeza »Marburgerice« na bivšega trgovskega ministra Fiedlerja**. »Marburgerica« se grozno jezi na trgovskega ministra Fiedlerja, ker je izdal nove dopisnice brez kakega napisa, na katerih je vtisnjena samo znamka za pet vinarjev. »Marburgerica« hoče, da se mora povsod na prvem mestu blesteti nemška nadvlada. Vsi Slovani pa moramo trpeti, da se naš jezik že stoletja zapostavlja vkljub temu, da mu je enakopravnost zajamčena v državnem zakoniku, ne pa v praksi. — Kako pa je to, da so se pred šestimi leti uvedle samonemške vpraševalne pole za nakaznice, za katere morajo slovenske stranke plačati 25 vinarjev, ko reklamujejo kako nakaznico? Ker so bile prej dvojezične tiskovine, morajo potem naši poslanci zahtevati enakopravnost našemu jeziku, kar je popolnoma opravičeno, ne pa pritožba Nemcev, če se nepotrebni nemški napis opusti.

+ **»Društvo slovenskih katehetov«** ima — kakor že naznanjeno — prihodnji četrtek, dne 12. novembra svoj občni zbor, ki bo združen s predavanjem in praktičnimi nastopi. Zborovanje se bo radi tega vršilo v Lichtenturnovem zavodu v Ljubljani. Odbor vabi uljudno vse člane, da se udeležijo kolikormoč številno zborovanja, osobito tudi zato, ker bo na vrsti velevažen referat, kako poživiti in razširiti delovanje katehetskega društva. — Začetek ob devetih dopoldne.

+ **Pravosodje na Koroškem**. »Mir« piše: Domačih slovenskih uradnikov ne marajo pri nas na Koroškem. Zopet bremo v »Slovincu« dne 22. oktobra, da je imenovan sodnim pristavom v Črnomlju na Kranjskem naš koroški rojak g. Alojzij Ehrlich. Tako porivajo naše slovenske rojake zaporedoma v druge slovenske dežele, kakor Einspielerja, Kušaja, Ilavnika, in sedaj Ehrlicha, ki so v besedi in pisavi zmožni slovenskega jezika. Sem na Koroško pa pošiljajo jezikovne reveže-kurzovce, ki izprašujejo pri sodnijskih obravnava slovenske priče: »Kdo ga je zunaj metal?«, mesto: »Kdo ga je vrgel?« Avstrija, bodi ponosna na svojo justico! Tudi na Koroškem bo počilo!

+ **O škofu Baragi**, blaženem slovenskem misijonarju v Ameriki, se nahaja članek v pravkar objavljenem II. zvezku največjega znanstvenega dela katoliških Angležev: »Catholic Encyclopedia.« Zanimivo je, da navaja enciklopedija pri Baragi kot nekako posebnost to, da je rabil vedno le eno ime, dasi je bil na dva krščen. Američani se namreč vedno z dvema krstnima imenoma imenujejo, dasi je nepotrebno in so Američani drugače tako silno praktični. O delovanju bl. Barage članek prinaša marsikaj zanimivega.

+ **Mladiški tečaj v goriških Brdih**. Dne 22. novembra praznuje »Katoliško bralno društvo« v Št. Ferjanu 25letnico svojega obstanka in pa 60letni cesarjev jubilej. Ob tej združeni priliki priredi goriška S. K. S. Z. v Št. Ferjanu mladiški tečaj. Bratska društva, posebno iz Brd, so vabljeni, da se po zastopnikih v čim večjem številu udeležijo lepe slavnosti in pa mladiškega tečaja.

+ **Predavanje S. K. S. Z. v Gorici**. V torek, dne 3. novembra, je predaval v S. K. S. Z. dr. Breclj o Pragi, praški razstavi in češkem katoliškem shodu. — V torek, 10. novembra pa predava dr. Capuder o Primožu Trubarju, početniku luteranstva na Goriškem. To predavanje je zelo zanimivo, zato je upati obilne udeležbe. Predavanja se vrše v društvenih prostorih (Gosposke ulice 6).

+ **Msgr. Jos. F. Buh**, generalni vikar škofije Duluth v severni Minnesoti, je v soboto, 7. t. m., zapustil svojo domovino. Pomudil se bo nekaj časa v Rimu pri zlati maši sv. Očeta Pija X. Iz Rima pojde v Neapol in od tam koncem novembra v Ameriko. Priporoča se svojim sošolcem in znancem v blagohoten memento.

+ **Iz Dobropolj**. Zadnji naš dopis v »Slovincu« glede učiteljskih plač naslovljen na c. kr. okr. glavarstvo v Kočevju je hitro dosegel svoje namene. Prošnja, ki je preje čakala mesece na svojo rešitev, je bila potem rešena v treh dneh. — Danes imamo pa še drugo vprašanje. Tukajšnji provizorični učitelj je bil brzojavno pozvan, naj nastopi takoj svojo novo službo in res je prišel 19. septembra. Ali plačali so ga pa šele od 1. oktobra naprej. Torej je skoro 14 dni zastoj delal. Zakaj se ne privoščijo ubogemu revežu — učitelju krvavo zaslužene plače?

+ **Na naslov vodstva narodno-napredne stranke**. Piše se nam in priobčujemo: V bodočem deželnem zboru bo imela »S. L. S.« dva učitelja — poslanca. Ker je liberalna stranka že tolikrat povdarjala svojo ljubezen do svobodnimiselnega učiteljstva, pozivljemo vodstvo narodno-napredne stranke, da prepusti učiteljstvu en mandat v Ljubljani, ki je kolikor toliko siguren. Saj Gangl se mora prištevat i soc. demokratski stranki. S tem bo stranka pokazala, da dejansko učiteljstvo spoštuje. Napreden učitelj.

+ **Obsodba Laha**. Iz Gorice poročajo: Laški demonstrant Karol Lenardig, star 28 let, je bil obsojen pred okrožno sodnijo na dva tedna zopora, ker je kričal 8. junija »Fora i ščavi« in metal kamene proti kavarni »Central« ter tudi zadel gospoda A. Ostrovščika na roko. — **Črnogorski delavci nenadoma odpotovali**. Celovec, 8. nov. Črnogorski delavci, ki so delali na železniški progi čez Ture pri Malnicah, so nenadoma popustili delo in odpotovali v domovino. To je gotovo v zvezi z dogodki na Balkanu.

+ **Velelaška demonstracija pri pogrebu**. Petek popoldne so v Gorici pokopali v goriški bolnišnici umrlega »regnicola« 65-letnega Chiaba. Ta človek je bil čisto brezpomemben, neznan človek. Lahi so izrabili to priliko za demonstracijo: privedli so mu lep pogreb z godbo, za krsto pa so nosili venec z laškimi trakovi. Razni irredentovci, republikanci (poseben rdeč trak z vencem) in drugi so bili za pogrebom! — Irredentovcem dovoljujejo v Gorici vedno več!

+ **Steklina epidemična**. Pasja steklina na Kranjskem je postala epidemična. Posebno je okužen krški okraj, kjer je že 111 slučajev pasje stekline.

+ **Afera Inglič-Kordana**. Vedno lepše gredo denunciacije kranjskega postajenačelnika v klasje. Ravnateljstvo državnih železnic v Trstu je minulo nedeljo brzojavno prestavilo tožnikovega očeta g. Kordana v Trst. Fej!

+ **Buren shod na Sušaku**. — **Socialni demokrat Kristan aretiran**. Reški listi poročajo o socialno-demokratskem shodu na Sušaku, na katerem je govoril socialni demokrat Kristan o individualnosti socializma. Niti z besedico ni omenil Raucha, ko je pa izrekel samo besedico »eksponent«, je vladni zastopnik razpustil shod. Zborovalci so protestirali. V dvorano so prihiti orožniki z nasajenimi bajoneti in razganjali zborovalce. Orožništvo in policija je zasedla hotel »Kontinental«, v katerem se je vršil shod, ljudstvo pa je pred hotelom demonstriralo. Pri demonstraciji je bilo aretiranih 10 oseb, med njimi Kristan, o katerem pravijo hrvaški listi, da so ga odgonskim potom poslali nazaj v Ljubljano. Včeraj je bil na Sušaku protestni shod.

+ **Vlom v cerkev**. Iz Adlešič, 7. novembra. Od 3. do 5. t. m. bilo je vlomljeno v našo podružnico sv. Marije Magdalene na Vel. Plešivici in ukradeno iz nje, in sicer iz zaprtega tabernaklja kelih s pateno, korporal in purifikatorij, kar je bilo vredno 50 K. Tat, bilo jih je pa gotovo več, je prišel v cerkev skozi zvonik. Naredil si je iz štirih debelih kostanjevih kolov lestvico in po tej splezal v zvonik, do katerega lin je samo šest metrov višine. V zvoniku pa je vlomil vrata, ki vodijo v cerkev in prišel tako v cerkev. Tu je odprl siloma omaro, v kateri so cerkvene potrebščine, katerih se pa ni dotaknil, ker je iskal najbrž samo denarja, katerega pa ni dobil ne vinarja. Nato je vzel tabernakelj, ga nesel v zvonik in od tu vrgel na tla, kar se pozna v udrti zemlji. Potem ga je nesel v bližnjo hosto, odprl siloma in pobral iz njega zgoraj omenjene stvari. Kdo je izvršil zločin, se ne vé. A da bi storil kaj takega kak domačin, si ne moremo misliti. Ker je bil v torek semenj v Črnomlju, je lahko mogoče, da se je izvršil ta dan vlom po kakem tujcu, ki je šel s semnja. Ker ni skoraj pol ure daleč nobene hiše, je opravljal svoje hudobno delo lahko prav nemoteno.

— **Škratica se širi** z neznansko hitrostjo v občini Dobrepolje. Umrlo je že več otrok, mnogo jih pa leži. V posameznih rodbinah je po pet otrok bolnih.

— **Mraz po Gorenjskem.** Zadnje dni preteklega tedna so imeli po Gorenjskem — 2° R.

— **Za sadjarje.** Gorenjski kmetje gnoje pred snegom okoli sadnega drevja z domačim pepelom in gnojnicjo, kar kaže letos prav lepe uspehe.

— **Gasilnemu društvu v Mavčičah pri Kranju** je v svrhu nabave brizgalnice in za opravo daroval g. Ivan Jenko, posestnik iz Praš 1, svoto 50 kron.

— **Luna** nima nič vpliva na vreme. To je pokazalo letošnje suho vreme (suša). — **Nobene bolezni** ni bilo to leto v okolici Trboja, Mavč in Zabenč.

— **Snega** je padlo večeraj čez dan in ponoči 6 do 8 cm po Notranjskem in Gorenjskem. V Ljubljani ga imamo okoli 14 cm, a še vedno naletava.

— **Zavetišče za neozdravljive bolnike.** To enonadstropno poslopje na Stari poti je dograjeno do strehe in bodo isto te dni pokrili.

— **Zlobna nakana na reški vlak preprečena.** V bližini postaje Bradica je bil zakret namenoma napačno postavljen, da bi vlak skočil s tira. Le previdnosti železniškega paznika se je zahvaliti, da se ni zgodila nesreča. Redarstvo je dognalo krivca v osebi delavca Josipa Padjena, ki je bil zato obsojen na 30dnevni zapor in bil obenem izgnan iz Reke.

— **Slovanska konferenca**, ki bi se imela dne 16. decembra posvetovati v Varšavi o ustanovitvi vseslovenske banke in vseslovenske razstave, je preložena na 16. januarja 1909.

— **Poizkušen samoumor.** Henrik Mach, hranilniški uradnik iz Zagreba se je v Zemunu obstreli, a se ni nevarno zadel. Vzrok, da se je hotel ustreliti, je baje nesrečna ljubezen.

— **Ubežni kavarnar.** Iz Osjeka je pobegnil kavarnar Ivo Lugerič, zapustivši mnogo dolgov.

— **Na zastrupljenju krvi** je umrl v Aurora, Minnesota, 23letni Slovenec Fran Muštar, rodom iz St. Vida na Dolenjskem.

— **Velikansko novo podzemsko jamo** so izsledili pri Opčinah poleg Trsta. Po krasni jami se hodi eno uro. Veličastna »Katedrala« v tej jami ima premera 240 metrov in višine 138 metrov.

— **Vinski semenj v Ravnem pri Krškem.** Kmetijska podružnica v Ravnem priredi svoj prvi vinski semenj v Ravnem (Dolenjsko) v četrtek, dne 12. t. m. Po zanimanju naših vinogradnikov sodeč, bo na tem semnju prav veliko izvrstnega vina iz poznano dobrih vinskih goric (Drenovec, Volovnik, Apnenik, Nova gorica itd.) po nizkih cenah na razpolago, vsled česar je želeli prav obilne udeležbe tudi od strani gospodov kupcev, zlasti iz Ljubljane in z Gorenjskega.

— **Ustanovljenje brzojavne službe na c. kr. poštenem uradu Sv. Križ pri Kostanjevici.** Dne 3. novembra t. l. se je uvedla v Sv. Križu pri Kostanjevici, politični okraj Krško, brzojavna služba z omejenim dnevnim službenim časom.

— **Najnovelji način izterjavanja dolgov** so si izmislili krojači v Lincu. Na papir za zavijanje raznih več ali manj okusnih in potrebnih predmetov mestnega branjeva so dali natisniti »črno listo« svojih zanikanih plačnikov, ki je na ta način zšla v vso široko javnost. Lista je sestavljena z vso mogočo natančnostjo. Krstno ime in priimek, značaj, bivališče, stan, starost, velikost, debelost, ostanek dolga, in končno »Opomba«, ki je za nesrečne dolžnike najbolj neprijetna. Za primer navajamo le eno tako »Opombo« o nekem prometnem uradniku, ki se glasi, da je isti »notoričen po svojih dolgeh, plača le iz početka, da si pridobi kredit« itd. Malo hud poper, ki bo pa tudi gospodom krojačem dal kihati, kajti gospodje s »črne liste« so vložili tožbe radi razpadanja časti.

— **Železnica Trebnje - St. Janž.** Dne 2. t. m. na Mirno sklicani shod za skupno postopanje pri kolavdaciji nove železniške proge Trebnje - St. Janž je bil nepričakovano dobro obiskan. Zastopana je bila velika večina prizadetih posestnikov, ki so si na predlog gospoda A. Kocijančiča, župnika na Mirni izvolili sledeči železniški odbor: g. Ferdo Tomažič, c. kr. višji poštni kontrolor v p. posestnik gradu Vinagorica pri Trebnjem, g. Anton Kocijančič, župnik na Mirni, g. Tomaž Prijatelj, posestnik na Rakovniku (St. Rupert), g. Komar Mih., posestnik pri Sv. Roku, g. Ivan Povše, posestnik v Mokronogu, g. Majcen Anton, posestnik v Polju, (Tržišče), g. Ivan Levičar, trgovec in gostilničar v Karmelu, (St. Janž). Soglasno izvoljeni odbor si je izvolil predsednikom gospoda Ivana Povšeta, posestnika in strojarja v Mokronogu, tajnikom pa gospoda župnika iz Mirne. Izvoljeni odborniki bodo vsak za svojo občino zbirali material za

pritožbe in ga določili skupnemu pravnemu zastopniku, ki se v ta namen preskrbi. Odbor bo deloval brezplačno, le gotove stroške so se zavezali navzoči mu povrniti. Bog daj kaj vspela! Upamo, da bodo koristi, koje bo dosegel železniški odbor, daleč presegale neznatne stroške za zastopstvo. Združimo se!

— **Čipkarska šola v Horjulu** je jako dobro obiskana. Dokazano je s tem, da je bila ta šola v občini nujno potrebna. Dne 2. decembra t. l. napravijo učenke z gđ. učiteljico lepo veselico. Dekleta so za čipkarsko šolo zelo navdušena in pridno obiskujejo pouk. Vsa plemenitost nasprotnikov ne uniči dekletom veselja do čipkarskega dela.

— **Občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju** se vrši v soboto, 14. novembra t. l. ob 6. uri zvečer v prostorih slovenske »Besede« na Dunaju, I. Drachengasse 3.

— **Samoumor.** — **Nesreča.** Iz Sv. Križa pri Litiji se nam piše: Francetu Zavrlu, posestniku iz Javorja, se je že pol leta mešalo v glavi. Na Vernih duš dan je šel z doma, a nihče ni vedel kam. Dva dni so ga brezuspešno iskali. V sredo ga je nekdo slučajno našel: revež se je obesil. Pokojni je bil vseskozi pošten mož. Svetila mu večna luč! — Dne 22. oktobra je vozil mladenič Alojzij Božič vino proti Litiji. Hotel je ravno zavreti, po nesreči pa je prišel pod kolo. Čez par ur je nesrečnež umrl.

— **Vinski semenj v Novem mestu** bo letos v četrtek, dne 19. novembra t. l., v spodnjih in zgornjih prostorih gostilne Jakac v Novem mestu. Semenj se prične dopoldne ob 11. uri, tako da se ga lahko udeležijo vsi vnanji kupci, ki pridejo z dopoldanskim vlakom v Novo mesto. Železnična zveza do Novega mesta je sploh jako ugodna za ljubljanske, gorenjske in dolenske trgovce in gostilničarje. Ker je letos dosti in dobrega vina, pričakujemo mnogoštevilne udeležbe.

— **Drzen rop.** Sestri Ana in Marjeta Suran in Suranov pri Baderni sta te dni ob 7. uri zvečer gnali čredo 40 ovac in ovnov s paše domov, kar ji ob kraju gozda, skozi katerega sta morali iti, napadeta dva oborožena moška, ju prepeteta ter preplašita s strelji iz revolverjev, da sta mirno gledali, kako sta lopova odgnala čredo. O čredi in roparjema ni do danes nobenega sledu.

— **Poročil se je** v Gorici gosp. Anton Repenšek, knjigovez v Trstu, z gospodično Antonijo Čičigoj.

— **Poročila se je** gđ. Marica Jelenc, hčerka naučitelja z Dvora s trgovcem g. Antonom Muha iz Matlike. — V Škofji Loki se je poročil g. Matevž Hafner z gđ. Hermino Kusebavh.

— **Umrila** je gospa Marija Jochmann roj. Trpin, stara 67 let.

— **Glavni dobiček jubilejne loterije** za dobrodelne namene orožništva in domobranstva v znesku 200.000 K je zadel restavrtar »Zum roten Stadel« v Breitenfurtu.

— **Odvetniški izpit** je 26. oktobra t. l. naredil z dobrim uspehom dr. Franc Frlan, odvetniški koncipient pri g. dr. J. Brejcu, odvetniku v Celovcu.

— **Naroden svet snujejo** na Hrvatskem. Isti naj bi v vseh važnih narodnogospodarskih, kulturnih in političnih vprašanjih družil vse Hrvate preko vseh strankarskih nasprotstev k skupnemu delu in boju.

— **O obilni vinski letini** poročajo iz Jarenine pri Mariboru. Vino se dobi sedaj tam po 28 do 38 h liter, muškatelec pa po 56 do 60 h. Došlo je mnogo vinskih kupcev iz nemškega Štajerja in iz Koroškega.

— **Smrtna nesreča.** Viktor Pinavčič, voznik v papirnici v Podgori, je peljal v ponedeljek poln voz samokolnic iz Podgore proti Ločniku. Ko pride do križišča, ki obrne v Ločnik, pade pod voz tako nesrečno, da so mu šla kolesa težkega voza preko reber in so reveža vsega zmečkala. Ostal je na licu mesta mrtev.

— **Zopet otroci provzročili požar.** V soboto ob pol treh popoldne je nastal požar v Češči vasi, fara Prečina na Dolenjskem. Pogorelo je dvema gospodarjema gospodarsko poslopje. Kristanu, pri katerem je požar nastal po njegovem trilet-nem sinčku, ki je zakuril pod kozolcem, da je tisti do tal zgorel, poleg tega hlev in skedenj. Zgorela je vsa mrva, v kozolcu ajda, koruza in nad 15 voz razcepljenih drv. Sosedu Kukmanu je zgorel hlev in skedenj. Zavarovana sta oba za male vsote, prvi za 1200 kron, slednji za 400 kron, kar je zelo malo proti ogromni škodi. — Deček se je že preje večkrat igral z nevarnimi žvepljenkami. Sedaj so jih pri njemu dobili polne žepa. Požarna bramba iz Valte vasi je bila v hipu na mestu požara in le njeni energiji se je zahvaliti, da se je ogenj omejil na goreče poslopje. V nevarnosti je bila cela vas, tem težji bi bil potem uspeh gašenju, ker bi se bil ogenj

oddaljil tem bolj od Krke. Novo ustanovljena požarna bramba je pa imela le toliko dolgotrajno cev, da se je dosegal požar prvotnih poslopij. Tukaj se je pokazala potreba požarne brambe, proti kateri so nekateri svoj čas rovali, da je ni potreba. Gasilci so bili od treh popoldan do 11. ure ponoči pri gašenju; s tem zaslužijo javne pohvale!

— **Čipkarska šola** v Cerknem je zagotovljena. Te dni je bil v Cerknem gospod profesor Vogelnik z Dunaja, ki je določil dan otvoritve za 7. december 1908. Dosedaj se je prijavilo za to šolo 500 čipkarič, a jih bo gotovo še več.

Koroške novice.

+ **Zveza nemških nacionalcev s socialno demokracijo na Koroškem.** Nemški nacionalci na Koroškem so se zvezali s socialnimi demokrati, katerim so obljubili dva mandata, ako privolijo v nemškimi nacionalcem ljubo volivno reformo. Nemški krščanski socialci v svojem glasilu pišejo, da je ta zveza smrtni udarec za nemške nacionalce na Koroškem, da pomenja gotov propad nemškega nacionalizma pri volitvah in da tudi »obljubljena« socialna demokrata ne bode ta izvoljena.

k **Umrli** je na vseh svetih dan nagle smrti gospod Janez Zernatto, pozlatar v Trebnjem pri Beljaku, star 74 let. Med duhovniki je štel mnogo prijateljev. N. v m. p.!

k **Gorelo** je dne 29. oktobra v tovarni na Jezernici blizu Mištata. Pogorela je tovarna za papir z blagom. Več požarnih bramb iz okolice je omejilo veliki požar. Škoda je znatna. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

Štajerske novice.

š **Zmaga slovenske kmečke zveze.** V četrtek, 5. novembra, se je vršila v Loki pri Zidanem mostu občinska volitev ob veliki udeležbi, in je trajala od 9. ure predpoldan do 1. ure popoldne. Izvoljeni so: v III. razredu 7 naših in 1 soc. demokrat (Pečnik), v II. razredu vsi 8 naši, v I. razredu 5 Slovencev in 3 Nemci. Liberalci propadli.

š **Na samostojnih gimnazijskih razredih v Celju** z nemško-slovenskim učnim jezikom je razpisano mesto za klasično filologijo kot glavni, nemščino in slovenščino kot stranski predmet.

š **Samoumor poštnega sluga.** V Mariboru se je ustrelil poštni sluga Jakob Schrimpf, star 38 let.

Ljubljanske novice.

+ **Rok za volivne reklamacije.** Volivska imenika za deželnozbornske volitve bosta za Ljubljano razgrnjena v mestni posvetovalnici na magistratu (prejšnja Galletova hiša, v prvem nadstropju) od torka, 10. novembra do vstetelega 17. novembra t. l. od 8. zjutraj do 12. opoldne ter od 2. popoldne do 6. zvečer. Volivci, pozor!

lj **Volilčica** bodo za splošno kurijo in za mesto štiri. Reklamacij bo, kakor čujemo, letos mnogo. V Ljubljani namreč ni okoli 10.000 oseb (volivcev in družih oseb) uradno zglašanih.

lj **Dramatična šola S. K. S. Z.** se je pričela v tork. Obisk je izredno mnogoštevilen. Poučuje knjigovodja gosp. Urbaničič, ki je s svojimi izvrstnimi nastopi v slovenskem gledališču iz dobe, ko se je preselilo slovensko gledališče v sedanje poslopje, slovenskemu gledališkemu občinstvu nepozabljiv. Pouk se vrši vsak tork ob 8. uri zvečer.

lj **Diskusijski večer S. K. S. Z.** je bil v četrtek dne 5. t. m. veleznanimiv ob lepi udeležbi. Voditelj diskusijskih večerov prof. Jarc je razlagal pojem o razdelitvi človeške družbe: kapitalisti, srednji stan, proletarci. Govoru je sledila živahna razprava. Sklenilo se je, da se bodoči večeri prično ob pol 8. zvečer.

lj **Palačo »Ljudske posojilnice«** je večeraj blagoslovil stolni dekan č. g. Matija Kolar. S poslopja vihra slovenska trobojnica. Danes dopoldne je bila slavnostna seja, zvečer ob 7. je pa slavnostni banket v hotelu »Union«.

lj **Osuševanje barja.** Letošnja zima bo račun v marsičem prekrizala, ker se bodo izkopavanja težko mogla dolgo vršiti, kmalu pa morala prekiniti. Baje se pa to jesen sploh kaj bistvenega ne bo dalo izvršiti.

lj **Prememba posesti.** G. Jos. Stariha, kleparski mojster, je kupil trinadstropno hišo »Obrtnega podpornega društva« v Ključarskih ulicah št. 3, ki jo na pomlad prenovi.

150 oseb utonilo. Iz Tokia poročajo: Parnik »Taish« se je v viharju pri otoku Iturup potopil, 150 oseb je utonilo.

lj **Iz gledališke pisarne.** Jutri, v tork, se poje tretjič velika opera »Samson in Dalila«.

lj **Moten promet električne cestne železnice.** Včeraj zvečer so vsled snežnih zametov na več krajih obtičali vozovi električne cestne železnice. Snežni plugi so potem čistili tir, da se je mogel promet nemoteno vršiti. — Danes imajo vsled zametov skoro vsi vlaki znatne zamude.

lj **Za vse jednaka pravica.** Tudi znani izdelovalec salam, Andretto, ki ima tudi na Zaloški cesti št. 13 svojo hišo, je prekršil § 81. k. z. Tam je stanoval krojač g. Prijatelj, ki je imel na hiši razobešen samoslovenski napis. Gosp. Andretto je prišel k Prijatelju v stanovanje in mu zaukazal napis sneti. Ker pa ta tega ni hotel storiti, je Andretto najel delavca, ki je snel napis brez Prijateljevega dovoljenja. Ker Prijatelj ni smel imeti na hiši napisa, je njegova obrt tako trpela, da se je moral preseliti v Kranj.

lj **Koncertni orkester »Glasbene Matice«** bode sviral prihodnjo soboto, dne 14. t. m., v veliki dvorani »Narodnega doma«. Izbran spored priobčimo prihodnjič. Občinstvo bo sedelo ob koncertu pri pogrnjenih mizah, ki bodo pripravljene v veliki dvorani in vseh stranskih prostorih. Po pavzi ob pol 11. uri bode sledil ob spremljevanju orkestra — ples. Člani »Narodne čitalnice« so vstopnine prosti, drugi posetniki plačajo enako vstopnino, kakor pri koncertih v »Unionu«.

DR. KRAMAR

vsled svoje bolezni odstopi od načelnitva parlamentarnega češkega »Narodnega kluba« in mladočeškega kluba. Načelnik mladočeškega kluba bo dr. Pacak.

DAROVI, POSLANI NAŠEMU UPRAVNIŠTVU.

Za žrtve 20. septembra.

Dar občinskih odbornikov v Sodražici 50 K; župan g. Bartol nabral v Fajdigi gostilni v Sodražici 6 K.

Hvala! Prosimo nadaljnih darov!

DAROVI.

Za pogorelce v Črnem Vrhu nad Idrijo so darovali: Dekan Mihael Arko in župni urad v Idriji 140 K; župni urad in hranilnica na Gori pri Idriji 30 K; župni urad Budanje 30 K; vipavsko pevsko društvo 40 K; Ivan Sajovic, stolni prošt v Ljubljani, 5 K; Jožef Regen, župnik na Uncu, 30 K; Mihael Terček, dekan v Šmariji, 40 K; uredn. »Slovenca« 109 K 42 h; Ivan Podobnik, župni upravitelj v Ajdovščini, 3 K; župni urad v Logatcu 64 K; Anton Tomelj, kaplan na Bledu, 20 K; Janez Mikuž, kaplan v Stari Loki, 22 K; Nikolaj Križaj, župnik v Ovsišah, 10 K; Franc Marinič, župnik v Kojškem, 2 K; Josip Zelnik, župnik v Čemšeniku, 10 K; Fr. Ferjančič, župnik v Zavaracu, 5 K; Anton Lovšin, župnik v pok., v Radomljah, 10 K; župni urad na Vojškem 70 K 40 h; Martin Poljak, župnik v Ajdovcu, 4 K. — Došli so tudi darovi v blagu, in sicer od kateheta, Fr. Oswald v Idriji, od Kranjske obrtne družbe na Jesenicah, od konsumnega društva v Starem trgu pri Ložu, od Viljema Jochmann v Ajdovščini, od Petra Majdič v Kranju, od F. M. Schmitta v Ljubljani in od Henrika Kos v Idriji. — Bog plačaj vsem in obudi še mnogo novih dobrotnikov!

Razne stvari.

— **Viktorien Sardou umrl.** Iz Pariza prihaja poročilo: Član francoske akademije znanosti in umetnosti, Viktorien Sardou, je danes tu umrl v starosti 77 let.

Vspešna vožnja Zeppelinovega zrakoplova. Friedrichshafen, 7. nov. Ob 11. uri 20 min. se je Zeppelinov zrakoplov dvignil ob močnem severo-zapadnem vetru. Malo pred 2. uro je zrakoplov, v katerem se nahaja tudi nemški prestolonaslednik, prispel nad Donaueschingen in je križaril nad mestom, kjer je pričakoval posebni vlak nemškega cesarja. — Ob 2. uri popoldne je prispel posebni vlak nemškega cesarja. Grof Zeppelin je manevriral s svojim zrakoplovom pri kolodvoru v višini 150 do 200 metrov. Iz gondole so pozdravljali, cesar je pozdrave odvrnil. Ko je cesar prišel na grad, se je podal na grajsko teraso. Grof Zeppelin je s svojim zrakoplovom krožil nekoliko časa okoli gradu ter se potem odpeljal proti Bodenskem jezeru. Med kroženjem je prestolonaslednik vrgel iz gondole pismo. — Ob 5. uri 50 min. po šest in pol-urni srečni, sijajni vožnji je zrakoplov brez neizgode privozil v svojo veliko shrambo v Manzell.

Drag list. Indijski list »Jugantar« v francoski nasebini Chandernagur poziva Bengalce, naj poravnajo naročnino z glavami Evropejcev.

Zenske v službi na vojnih ladjah. To novost bo uvedla Amerika, ki tako prednjači v vseh novostih. Zenske bodo opravljale vsa lažja dela na ladjah: čistile, kuhale itd. Vsaka ženska mora pred sprejemom predložiti zdravniško izpričevalo, da je popolnoma zdrava. Toda ameriški mornarji niso s to odredbo prav nič zadovoljni, zlasti nočejo nič slišati o tem, da bi ženske gospodarile v kuhinji.

Napad na katoličane so izvršili 1. t. m. Mohamedanci v Ostrožcu. Med službo božjo so napadli cerkev s kamenjem; sveta maša se je morala prekiniti in ljudstvo je bežalo iz cerkve v župnišče. Župnik, ki je branil svoje vernike, je bil ranjen.

Politična strast v Ameriki. Na predvečer volitev predsednika je bil ustreljen pred nekim restavrantom Mr. Kelly, političen vodja enega njujorških okrajev.

Zdravniki zapuščajo Batum. Kakor je znano, so roparji svoj čas v Batumu vneli in odpeljali poslanca dr. Triandafilidasa ter potem zahtevali veliko odkupnino. Ker te ni bilo mogoče dobiti vkup, so roparji zdravnika ustrelili. Zadnji čas so grozilna pisma zopet pričela svoje delo za izsiljenje velikih vsot. Taka pisma sta prejela višji zdravnik mestne bolnišnice in vodja neke privatne klinike. Oba sta iz strahu pred roparji zapustila Batum za vedno in ostali tovariši jima nameravajo slediti, tako da bo Batum končno ostal brez zdravnikov.

+ **Londonske boriteljice za žensko volilno pravico obsojene.** Sedemnajst londonskih žena je bilo te dni poklicanih na policijo, da se zagovarjajo zaradi zoperstavljanja policiji, ob demonstracijah pred spodnjo zbornico. Pozvane so bile da obljubijo, da vbodoče ne bodo več povzročale izgredov in da se bodo pokorile policijskim odredbam. Ker tega niso hotele storiti, bile so obsojene na zapor od treh tednov do treh mesecev.

Cerkveni letopis.

— **Iz Šmartna pri Litiji.** Lepo slovesnost smo imeli v nedeljo, dne 25. oktobra. Slavili smo jubilej sv. očeta in blagoslovili nove veličastne orglje. V predvečer je bilo Šmartno z okolico vred lepo razsvetljeno in nič ni kazila splošnega vtisa zagrizenosti maloštevilnih mračnjakov, ki tudi ob taki nepolitični, strogo cerkveni slovesnosti ljubijo bolj temo, kot luč. Naj ne misli ta čveteroperesna deteljica, da si bo s takim samo sebe obsojačim postopanjem priborila lavorik. Take vrste učitelje in učiteljice, trgovce in poštarje bo naše krščansko misleče ljudstvo pometalo izmed sebe tako, kot novo vino gnjile vinske jagode. — V nedeljo, dne 25. oktobra, je blagoslovil nove orglje, govoril pomenljiv nagovor ter opravil slovesno sveto mašo preč. gospod kanonik dr. A. Karlin. Prostorna cerkev je bila polna vernega ljudstva; tudi c. kr. uradi iz Litije so bili zastopani, na čelu drugim gg. uradnikom preblag. g. okrajni glavar Viktor Parma. Prav je tako! Skupno življenje z vernim ljudstvom vam bo pridobilo spoštovanje in zaupanje. — Sodbo o novih orgljah, ki so pod spretnimi prsti g. organista Ivana Rusa pokazale svojo lepoto že v nedeljo, ko še niso bile popolnoma izdelane, bodo ob svojem času izrekli večaki. Ob kratkem smemo reči: Nedeljska slavnost je bila v čast in ponos Šmartnu!

Telefonska in brzojavna poročila NOVO MINISTRSTVO.

Dunaj, 9. novembra. Baron Bienenrth, kateremu je cesar poveril sestavo novega kabineta, je danes konferiral že z različnimi parlamentarci. Najprej je Bienenrth konferiral z načelnikom poljskega kluba, potem pa z nemškimi radikali Wolfom in Pacherjem. Zvečer bo Bienenrth konferiral z načelnikom nemške nacionalne zveze dr. Chiarijem. Popoldne so imeli nemški nacionalni poslanci pri dr. Chiariju dolgo posvetovanje, zvečer zborujejo nemški liberalci. Krščanski socialci so mnenja, da bo Bienenrth že do srede mogoče sestaviti novo ministrstvo, drugi dobro poučeni krogi so pa mnenja, da Bienenrth svoje naloge ne bo mogel uspešno rešiti, dokler se na kakem stvarnem temelju ne sporazumejo Čehi in Nemci glede jezikovnega in vseučilišnega vprašanja in glede rednega zasedanja češkega deželnega zbora.

Dunaj, 9. novembra. Weisskirchner ohrani predsedstvo državnega zbora. Trgovinski minister bo princ Liechtenstein, delavsko ministrstvo dobe Čehi.

AVSTRIJSKA PRESTOLONASLEDNICA POVILA MRTVEGA OTROKA. **Dunaj, 9. novembra.** Kneginja Hohenberg, soproga prestolonaslednikova, je povila mrtvega dečka. Vzrok je huda influenza, katero je kneginja nedavno pretrpela. Kneginja se jako dobro počuti.

BOJI NA DUNAJSKEM VSEUČILIŠČU.

Dunaj, 9. novembra. Danes so bili tu hudi boji med nemškonacionalnim in zionističkim dijaštvom. Zioniste so nemški nacionalci zrinili na cesto, kjer je morala poseči vmes policija. Nemški nacionalci niso pustili k predavanjem inobene nemškega akademika, tudi nobenega Slovana, katere so tudi pretepavali. Tudi posredujočo policijo so nemškonacionalni dijaki napadali s palicami in jo ometovali s snegom. Sedaj so potisnjeni nemškonacionalni dijaki na rampo, boji se pa še vrše.

SENAT NEMŠKEGA VSEUČILIŠČA V PRAGI HOČE ODSTOPITI.

Praga, 9. novembra. Akademski senat nemškega vseučilišča je imel sejo, v kateri je sklenil, da odstopi, ako oblasti »nemških dijakov ne bodo zadostno branile«.

V SPOMIN BITKE NA BELI GORI.

Praga, 9. nov. V spomin bitke na Beli Gori so priredili češki narodni socialisti na Beli Gori tabor. Govoril je poslanec Fresl.

ULTIMATUM ?

Budimpešta, 9. nov. V informiranih krogih se povdarja, da bo avstro-ogrška vlada v Belgradu in Cetinju po svojih poslanikih podala ultimatum: Srbija in Črna gora imata v gotovem roku naznaniti Avstro-Ogrski, čemu mobilizirati in kakšen namen ima neprestano oboroževanje, sicer bo Avstro-Ogrska iz tega izvajala skrajne konsekvence. Najnovejše naročilo Srbije se glasi na 40 milijonov frankov streliva in 8000 konj za topništvo.

NEMCIJA IN ITALIJA.

Berolin, 9. novembra. Državni tajnik Schön je nenadoma odpotoval v Italijo. Stvar ima politično ozadje: v Parizu so pa vsled tega zelo nejevoljni, ker se je s tem zopet zavlekla rešitev spora zaradi Casablance.

VUKOTIČ V CARIGRADU.

Cetinje, 9. novembra. General Vukotić je danes v posebni misiji odpotoval preko Krfa v Carigrad.

TURŠKO OBOROŽEVANJE. **Berolin, 9. novembra.** Turčija je v Nemčiji naročila 360 milijonov patron, za katere bo plačala v obrokih 30 milijonov mark.

NERODNOSTI VILJEMOVE.

Berolin, 9. nov. Na prizadevanje diplomacije je ameriška revija »Century Magazine« uničila rokopis nekega intervjuja cesarja Viljema II., katerega je nameravala priobčiti. Škoda 15.000 dolarjev, ki je vsled tega za list nastala, povrne nemška vlada.

Pariz, 9. nov. Glede na casablanški konflikt se je danes polžaj zopet nekoliko poojstril.

LAŠKI REPUBLIKANCI IN SRBIJA.

Milan, 9. nov. Poslanca Chiesa in Micheli, oba republikanca, sta se podala v Belgrad, da stopita v zvezo z ondrotnimi politiki.

KPRALJ PETER ZA MIR.

Belgrad, 9. nov. Kralj Peter je sprejel dopisnika pariškega »Journala« ter izjavil, da se nič hudega ne bo zgodilo in Srbija vzlic razburjenosti javnega mnenja ne bo svetovnega miru kršila ter se nasproti Avstriji vedla popolnoma korektno, ker zaupa, da bo konferenca pravično rešila sporne zadeve. Če pa bo kdo Srbijo napadel, se bo Srbija do skrajnosti branila.

SRBSKO OBOROŽEVANJE.

Belgrad, 9. nov. Vsi vlaki so polni vojaških transportov, vsled česar se je blagovni promet, zlasti moka za Turčijo, popolnoma ustavil.

KRALJ LEDU KAROL MORSE OBSOJEN.

New York, 9. nov. Kralj lednega trsta Karol Morse, ki je še pred enim letom imel 15 milijonov kron premoženja, je obsojen v 15-letno ječo radi napačnega knjigovodstva.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm.

Dni	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
8	9. zveč.	26,1	1,8	sl. svzh	sneg	
9	7. zjut.	25,1	2,8	sl. jvzh.		19,3
	2. pop	27,4	0,2		oblačno	

Srednja včerašnja temp. 1,3°, norm. 5,4°.

Velika zaloga raznih 2267 slovenskih plošč in gramofonov

ceniki od gramofonov in plošč na razpolago.

Fr. P. Zalec
urar in optikar
Ljubljana,
Starl trg, št. 26.

St. 35248.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat v smislu § 24. zakona z dne 26. avgusta 1908 (dež. zak. št. 15) javno naznanja, da so imeniki volilcev deželnega stolnega mesta Ljubljane za dopolnilne volitve dveh novih poslancev iz mestne kurije in poslanca splošnega volilnega razreda, ki se imajo po razpisu c. kr. deželnega predsedstva v Ljubljani z dne 15. oktobra letos št. 5175/pr. vršiti dne 22. oziroma dne 14. decembra letos že sestavljeni in **bodo od torka dne 10. do večerega torka dne 17. t. m. v mestni posvečevalnici od 8. do 12. dopoldne in od 3.-6. popoldne razgrnjeni** vsakomur na vpogled in da smejo v tem času zoper imenike tisti, ki imajo v dotični volilni skupini pravico voliti, tukaj vlagati ugovore o tem, da so se v volilski imenik vpisale osebe, ki nimajo pravice, ali, da so se iz njega izpuštile osebe, ki imajo pravico voliti.

Kraj in čas volitev naznanita se pozneje, označena bodeta pa tudi na izkaznicah, ki se bodo volilcem pravočasno dostavile.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 7. novembra 1908.

2945 (1—1)

2934

Slovensko kat. akad. društvo „Danica“ javlja žalostno vest, da je njen vzorni član, gospod

Josip Peklaj
stud. phil.

dne 3. novembra po kratki toda mučni bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno preminul v Gospodu. Pogreb dragega pokojnika se vrši 5. nov. iz hiše žalosti v Polhovem gradu na domače pokopališče. Preminulega priporočamo vsem tovarišem v blag spomin.

Dunaj, 5. novembra 1908.

Gospodična

ki je absolvirala trgovski tečaj, večša slovenske in nemške stenografije in strojepisja. želi primerne službe. Ponudbe na uprav. „Slovenca“ pod »spretna«. 2889 3—3

Veliko zalogo absolutno zjamčenega pristnega vina, 1097

priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima **Kmetijsko društvo v Vipavi.** — Izborna kvaliteta: letošnje belo mašno vino od 30—40 K. Sortirano vino rizling, beli burgundec, silvanec in zelen od 40—55 K, črni „Karminet“ po 55 K, postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. — Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. — Stara desertna vina v buteljkah po 1 do 1,20 K, vinski kis po 30 K in tropinsko žganje po 2 K liter.

Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega.

Za zadrage in večje množine izjemne cene. — Za obilne naročbe se priporoča

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Trgovec

s kavcijo išče službe kot **sotrudnik ali potovalec**, korespondent (slovenščine, hrvaščine, nemščine, laščine, ali kaj sličnega. Ponudbe pod »Trgovec« upravništvu tega lista. 2938 3—1

Trgovski sotrudnik

izvežban **manufakturst**, dobi stalno službo v neki tukajšnji trgovini. Ponudbe z referencami in fotografijo, ki se vrne, do (incl.) 14. novembra na upravo tega lista pod »Sotrudnik 1. januar«. 2 49 6—1

Strojniki (mašinsti) 2948 3—1

se išče za parno opekarno v Ilirski Bistrici. Vstop v nekaj tednih, plača po dogovoru. Ponudbe naj se pošljejo do dne 15. t. m. pisarni dr. Danilo Majarona, odvetnika v Ljubljani.

ČUDEŽ! samo 4 K! **ČUDEŽ!**

Posebni oddelek poln jesenskih in zimskih jopic, paletotov in pelerin za dame in deklice po K 4.—.

Angleško skladišče oblek, **O. Bernatović,** Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

HOTEL „UNION“ V restavraciji se toči od sedaj naprej

Plzensko pivo „Prazdroj - Urquell“ 2946 2—1

Podružnice:
Praga z menjalnicami: Graben 15, Mala stran, Mest. ulica 17, Baden, Brno, Češka Lipa, Češka Kamenica, Moravski Zumberg, Mödling, Novi Jičín, Pízen, Zvitava in Liberec.
Menjalnice na Dunaju:
I. Wollzeile 10, Taborstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vogel Rennweg), III. L&Wengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstrasse 22, VII. Mariahilferstrasse 70, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstrasse 83, XIX. Hauptstrasse 32.

Menjalnična delniška družba
„MERCUR“
DUNAJ, I., Wollzeile 1.
Akcijski kapital K 20.000.000. Res. zaklad K 8.000.000.

Najkulantnejši
:: nakup in prodaja ::
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet,
:: zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja. ::
:: Zamenjava in eskomptiranje ::
izžrebanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Prva slovenska modna
: trgovina za gospode :

Engelbert Škušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19
se najtopleje priporoča

2710

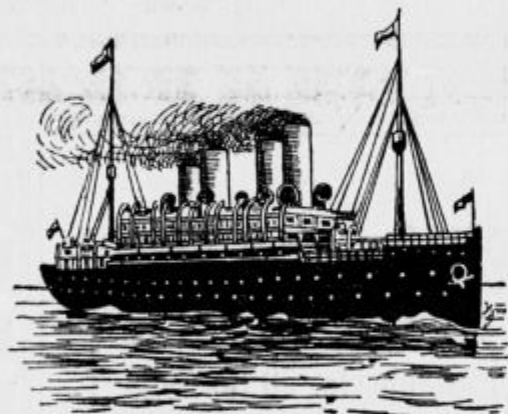
Anton Šarc

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8
priporoča v lastni živalnici izdelano

perilo

za otroke, gospe in gospode. Za izdelovanje perila doma priporoča svojo bogato zalogo platna in šifona v vseh širinah in kakovostih, švicarsko vezanje, prte in prtiče, brisalke i. t. d. Kakor znano le dobro blago in zelo primerne cene.

Naročila za venkaj točno in zanesljivo.

Kdor hoče varno, mirno in hitro

v AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika

Fr. Seunig, Ljubljana
Kolodvorske ulice šte. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki **velikani**:

Kaiserin Auguste Victoria	nosi 25.000 ton
Amerika	24.000 "
President Lincoln	20.000 "
President Grant	20.000 "

Vožnja **Ljubljana-Hamburg** traja z na novo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo samo 1½ dneva ter ima potnik pravico **porabe** **brzovlakov** po celi črti od avstrijske meje (Eger) naprej.

Globoko izpod cene

prodajam radi pomanjkanja prostora **obleke** in **površnike**, **zimske suknje** in **dežne plašče** za **gospode** in **dečke** kakor **najmodernejšo konfekcijo** za **dame** in **deklice**.

Konfekcijska trgovina A. Lukić

Pred škofijo šte. 19.

2811 9

Štev. 509/pr.

Razpis.

Pri **kranjskem deželnem knjigovodstvu** je izpraznjena služba **računskega svetnika**

s prejemki III. plačilnega razreda.

Eventualno bo popolniti tudi eno mesto **računskega revidenta** ter po eno mesto **računskega oficijala** I. in II. vrste s prejemki IV., oziroma V. in VI. plačilnega razreda.

S potrebnimi izpričevali opremljene prošnje za te službe je vložiti do

30. novembra 1908

pri podpisnem deželnem odboru.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, 5. novembra 1908.

2907 3-2

Odvetniška pisarna

dr. Iv. Šusteršiča

se nahaja odslej

2932 4-1

:: v novem domu ::

„Ljudske posojilnice“

na Miklošičevi cesti

tik za frančiškansko cerkvijo

nasproti hotela „Union“.

Uradne ure: od 8.—12. dopoldne in od 3.—7. popoldne.

Prvotna slika Matere Božje na
Sv. Gori pri Gorici,

katero je podaril Oglejski patrijarh **Marko Grimani** svetišču leta 1544., slikana na cedrovino, 2885 3-3

je naprodaj

v Gorici pri trgovcu s starinami

Ivan Gyra

ulica Contavalle št. 7.

Nove skladbe

iz zaloge:

Katoliške bukvarne v Ljubljani.

Laharnar Ivan: Op. 5. **Pomladanski odmevi**. Pesmi za sopran, alt, tenor, bas. II. natis. 2 zvezka po K 1'30.

Laharnar Ivan: Op. 8. **Gorski odmevi**. Zbirka moških zborov in četverosplov. II. natis. 2 zvezka po K 1'50.

Laharnar Ivan: Op. 10. **Planinke**. Za sopran, alt, tenor, bas. II. natis. 2 zvezka po K 1'20.

Laharnar Ivan: **Gorske cvetlice**. Slovenski napjevi za četvero in petero mešanih glasov. II. natis. P. K 1'50.

Laharnar Ivan: **Slovenska sv. maša**. Za mešani zbor s spremljavo orgel. II. natis. P. K 1'20.

Laharnar Ivan: **Šmarnične pesmi**. Za sopran, alt, tenor, bas. II. natis. P. K 1'20.

Laharnar Ivan: **Velikonočne pesmi**. Za mešan zbor. II. natis. P. K 1'30.

Sattner P. Hugolin: Op. 10. **Slava Bogu**. Mašne pesmi za mešani zbor. Tretji pomnoženi natis. P. K 1'56., po gl. —40.

Foerster Anton: Op. 82. **Slovenska sv. maša v čast sv. Cecilije**. Za mešani zbor in samospjeve z orglami. II. pomnoženi natis. P. K 1'20.

Foerster Anton: Op. 100. **6 Marijinih pesmi**. Za tri ženske ali moške glasove (ena za dva, štiri tudi za en glas). Prva zbirka Marijinih pesmi. P. K 1'80., gl. po K —40.

Foerster Anton: Op. 105. **Praeludium et postludium** na avstrijsko himno za orgle. V prslavo 60 letnega vladanja Njega Velikanstva cesarja Franca Jožefa I. P. K —60.

Aljaž Jakob: **Mešani in moški zbori**. Dosedaj so izšli 4. zvezki po K —60. Vsebina IV. zvezka: a) Mešani zbori: 1. Ujetega ptica tožba; 2. Zaskipl duša. b) Moški zbori: 3. Dneva nam pripelji žar; 4. Pri pogrebu.

Vsebina drugih zvezkov, je na ovitku IV. zvezka naznanjena.

Dalje priporočamo:

Zbirka ljudskih iger 7. in 8. zvezek. Vsebina:

1. **Sinovo maščevanje** ali **Spoštuj očeta**. Igrokaz v treh dejanjih.
2. **Za letovišče!** Burka enodejanka.
3. **Občinski tepček**. Veseloigra v treh dejanjih. Za ženske vloge:
4. **Dve materi**. Igrokaz s petjem v štirih dejanjih
5. **Nežka z Bleda**. Narodna igra v petih dejanjih
6. **Najdena hči**. Igra v treh dejanjih. Cena K 1'60., s poštnino K 1'80.

Vsebina 5. in 6. zvezka je označena na ovitku **Nove razglednice** v večbarvnem tisku na eni strani prostor za naslov in dopis na drugi strani pa:

Podoba turške Matere božje, ki se prikaže Bernardki. Cena za vsak izvod 6 vin., 100 izvodov K 5.—.

Podoba zlatomašnika papeža Pija X. Izvod 6 vin., 100 izvodov K 5.—.

Podoba Nj. Vel. ces. Franca Jožefa I. ob 60-letnici. Vsak izvod 8 vin., 100 izvodov K 6.—.

Podoba vnanjega lica „Katoliške bukvarne“, ta razglednica se oddaja stalnim oddajalcem brezplačno.

Vse štiri razglednice je založila:

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško
priporoča svoje izborno pivo.

Specialiteta: **„Salvator“** (črno pivo a la monakovsko). — Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pošiljatve na dom sprejema restavrater „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Podružnica
- v Spljetu -

- Delniška glavnica -
- K 2.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

priporoča **promese** na **og. premijske srečke** (cele à K 12.—, polovice à K 7.—, žrebanje 16. novembra, glavni dobiček 300.000 K, — **promese** na **og. hipotečne srečke** à K 4.—, žrebanje 14. novembra, glavni dobiček 70.000 K, — **promese** na **3% zemaljske srečke** à K 5.—, žrebanje 16. novembra, glavni dobiček 90.000 K.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči

račun ter je obrestuje po čistih ::

4 1/2 %

Podružnica
- v Celovcu -

- Rezervni fond -
- K 200.000. -

NAZNANILO! **LJUDSKA POSOJILNICA**

bo od ponedeljka, t. j. **9. t. m.** naprej počela uradovati
v lastnem uradnem domu
ob Miklošičevi cesti šte. 8.
Uradne ure ostanejo kakor dosedaj od 8. ure
===== zjutraj pa do 1. ure popoldne. =====

2914 1-1

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje.

Denarni promet 1. 1907
čez 64 milijonov kron.

Lastna glavni ra K 354.645.15.

Stanje vlog 30. jun. 1908
čez 14 milijonov kron.

Sedaj: **Miklošičeva cesta št. 8, pritličje**

v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo
prej na Kongresnem trgu št. 2, I.

LJUDSKA POSOJILNICA

sprejema hranilne vloge vsak delav-
nik od 8. ure zjutraj do 1. popoldan
ter jih obrestuje po =====

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da
sprejme vložnik od vsacih vloženih
100 kron čistih 4 krone 50 h, na leto.

Stanje vlog dne 30. junija 1908: K 14,225.902.59. — Denarni promet v letu 1907: K 64,812.603.92.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nala-
===== ganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago. =====

V Ljubljani, dne 30. junija 1908.

2633 14

Dr. Ivan Šušteršič,
predsednik.

Josip Šiška, stolni kanonik
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — **Fran Povše,** vodja, graščak, deželni odbornik, državni in deželni poslanec
itd. — **Anton Kobi,** posestnik in trgovec, Breg p. B. — **Karol Kauschegg,** veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar,** stolni dekan v Ljubljani.
— **Ivan Kregar,** svetnik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. — **Frančišek Leskovic,** hišni posestnik in blagajnik Ljudske posojilnice. —
Ivan Pollak ml., tovarnar. — **Karol Pollak,** tovarnar in posestnik v Ljubljani. — **Gregor Šlibar,** župnik na Rudniku.